

Tuyên Quang

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH TUYÊN QUANG
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TUYÊN QUANG

NĂM THỨ 62

Bộ mới

Số 267

Thứ Năm

13 tháng 8 năm 2026

1 tháng Bảy, Bình Ngô

Báo điện tử:

baotuyenquang.com.vn

THỰC HIỆN THẮNG LỢI NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI LẦN THỨ I ĐẢNG BỘ TỈNH

**Quốc hội thảo luận về chủ trương đầu tư xây dựng
đường Vành đai 5 - Vùng Thủ đô Hà Nội**

(XEM TIẾP TRANG 2)

Các đại biểu thảo luận ở hội trường sáng 12/8.

**Xây dựng đội ngũ cán bộ dám nghĩ, dám làm,
dám chịu trách nhiệm**

(XEM TIẾP TRANG 2)

Đồng chí Hầu A Lềnh, Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy và các đại biểu dự Hội nghị gặp mặt cán bộ quy hoạch thuộc diện Ban Thường vụ Tỉnh ủy quản lý.

Ảnh: VĂN NGHỊ

KÉO “SAO” VỀ LÀNG

Bài cuối: Khai thác tài nguyên
văn hóa bản địa

>>TRANG 4

CHIẾN DỊCH 500 NGÀY ĐÉM DẤY MẠNH THỰC HIỆN
TÌM KIẾM, QUY TẬP VÀ XÁC ĐỊNH DANH TÍNH HÀI CỐT LIỆT SĨ

**Tự hào trên
Điểm cao 400 Đá**

>>TRANG 8

NGƯỜI TỐT - VIỆC TỐT

Ước mơ làm bác sĩ

Em Hoàng Thị Lý, dân tộc Tày, học sinh lớp 12B, Trường Phổ thông Dân tộc nội trú THPT tỉnh đã thi đỗ vào Trường Đại học Y Thái Bình.

(XEM TIẾP TRANG 11)

Bài, ảnh: MẠNH TÙNG

Số hóa hồ sơ đảng viên

>>TRANG 3

Xã Ngọc Đường huy động cán bộ các phòng, ban chuyên môn và lực lượng Công an hỗ trợ số hóa hồ sơ đảng viên.

Bài, ảnh: MỘC LAN

**5 Những mô hình
chuyển đổi số**

**9 Đào tạo nghề gắn với
nhu cầu thực tế**

Các địa phương tổ chức Ngày hội Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc

NGÀY 12-8, các địa phương trong tỉnh tổ chức Ngày hội Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc năm 2026.

Đồng chí Ma Thế Hồng, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh dự Ngày hội Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc năm 2026 tại xã Đông Thọ. Đồng chí Hoàng Gia Long, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Phó Chủ tịch UBND tỉnh dự Ngày hội tại xã Nhữ Khê. Đồng chí Nông Thị Bích Huệ, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Phó Bí thư Thường trực chuyên trách Đảng ủy UBND tỉnh đã tới dự Ngày hội tại xã Yên Nguyên. Đồng chí Văn Đình Thảo, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Trưởng Ban Quản lý các khu công nghiệp và khu kinh tế tỉnh dự Ngày hội tại xã Bạch Xá.

Phát biểu tại Ngày hội xã Đông Thọ, đồng chí Ma Thế Hồng ghi nhận, biểu dương những kết quả xã Đông Thọ đạt được, nhất là sau sắp xếp, sáp nhập đơn vị hành chính. Đồng chí đánh giá cấp ủy, chính quyền xã đã nhanh chóng ổn định tổ chức; tình hình an ninh chính trị,

trật tự an toàn xã hội cơ bản được giữ vững, phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc có nhiều chuyển biến tích cực.

Đồng chí đề nghị xã tiếp tục chủ động nắm chắc tình hình Nhân dân, dân tộc, tôn giáo, tranh chấp, khiếu kiện, mâu thuẫn trong nội bộ Nhân dân theo phương châm "nắm chắc tình hình, giải quyết từ sớm, từ xa, từ cơ sở", không để phát sinh "điểm nóng". Lực lượng Công an xã tiếp tục phát huy vai trò nòng cốt trong tham mưu cấp ủy, chính quyền bảo đảm an ninh, trật tự; tăng cường tuần tra, quản lý đối tượng, kiên quyết đấu tranh với tội phạm ma túy, trộm cắp, tệ nạn xã hội, vi phạm về vũ khí, vật liệu nổ, pháo; thực hiện hiệu quả mục tiêu xây dựng xã an toàn về an ninh, trật tự, không có ma túy và tội phạm.

Đồng chí đề nghị xã tiếp tục phát huy vai trò người có uy tín, chức sắc, chức việc tôn giáo, trưởng dòng họ, bí thư chi bộ, trưởng thôn và lực lượng tham gia bảo vệ an ninh, trật tự ở cơ sở. Đồng thời, duy trì, nhân rộng các mô hình "Camera an

ninh", "Cổng trường an toàn giao thông", "Tổ liên gia an toàn phòng cháy, chữa cháy", nhất là mô hình "Họ giáo liên kết..."; đổi mới tuyên truyền, vận động để mỗi người dân hiểu bảo vệ an ninh Tổ quốc là trách nhiệm của mỗi gia đình, mỗi người dân. Đồng chí cũng đề nghị gần gũi dân an ninh, trật tự với phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng nông thôn mới; chăm lo đời sống Nhân dân, giải quyết tốt các vấn đề đất đai, môi trường, giao thông, trật tự xây dựng, phòng cháy, chữa cháy và các vấn đề dân sinh.

Đồng chí tin tưởng, với truyền thống đoàn kết, sự lãnh đạo của cấp ủy, quản lý của chính quyền, vai trò nòng cốt của lực lượng Công an và sự đồng thuận, tham gia tích cực của Nhân dân, phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc ở Đông Thọ sẽ tiếp tục phát triển sâu rộng, thực chất, bền vững; góp phần xây dựng Đông Thọ trở thành xã an toàn về an ninh, trật tự, không có ma túy và tội phạm, các thôn, bản bình yên, trường học an toàn, gia đình hạnh phúc.

NHÓM P.V THỜI SỰ

Xây dựng đội ngũ cán bộ...

(TIẾP THEO TRANG 1)

CHIỀU 12 - 8, tại Trung tâm Hội nghị tỉnh, đồng chí Hầu A Lềnh, Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy đã có buổi gặp mặt cán bộ quy hoạch thuộc Ban Thường vụ quân lý.

Cùng dự có các đồng chí Phó Bí thư Tỉnh ủy Nguyễn Văn Sơn, Phan Huy Ngọc, Ma Thế Hồng. Buổi gặp mặt được kết nối trực tuyến đến các xã, phường.

Phát biểu tại buổi gặp mặt, đồng chí Bí thư Tỉnh ủy Hầu A Lềnh nhấn mạnh: Đất nước ta đang bước vào kỷ nguyên phát triển mới với những yêu cầu ngày càng cao về chất lượng tăng trưởng, hiệu quả quản trị và năng lực cạnh tranh. Điều đó đòi hỏi hệ thống chính trị phải tiếp tục đổi mới mạnh mẽ, hoạt động tinh gọn, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả; phương thức lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành phải ngày càng khoa học, hiện đại, minh bạch và hướng tới kết quả thực chất.

Đồng chí yêu cầu tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ của mỗi cấp, mỗi ngành đảm bảo về số lượng, chất lượng ngày càng cao, góp phần vào công tác chuẩn bị năng lực lãnh đạo lâu dài của Đảng; tiếp tục xây dựng đội ngũ cán bộ của tỉnh có bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức trong sáng, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám đổi mới sáng tạo, dám đột phá vì lợi ích chung...

Về giải pháp xây dựng đội ngũ cán bộ trong giai đoạn mới, Bí thư Tỉnh ủy yêu cầu: Tiếp tục triển khai đồng bộ, chặt chẽ các khâu trong công tác cán bộ; đổi mới công tác tuyển dụng, đào tạo, bồi dưỡng, đánh giá, quy hoạch, điều động, luân chuyển, bổ nhiệm theo hướng thực chất, lấy yêu cầu nhiệm vụ, kết quả và sản phẩm công việc làm thước đo. Thực hiện hiệu quả các cơ chế khuyến khích, bảo vệ cán bộ năng động, sáng tạo, dám đổi mới, dám chịu trách nhiệm. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, kiểm soát quyền lực trong công tác cán bộ và quy hoạch cán bộ. Cụ thể hóa, sửa đổi, bổ sung các quy chế, quy định, hướng dẫn về công tác tổ chức bộ máy và cán bộ; làm tốt công tác phát hiện, giới thiệu, thẩm định, thẩm tra, phê duyệt quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, điều động, luân chuyển cán bộ quy hoạch.

Bí thư Tỉnh ủy cũng yêu cầu các đồng chí quy hoạch các chức danh cán bộ diện Ban Thường vụ Tỉnh ủy quản lý cần nhận thức đầy đủ về ý thức, trách nhiệm, rèn luyện nghiêm túc hơn, thử thách cao hơn, giám sát chặt chẽ hơn và sàng lọc thực chất hơn, trau dồi năng lực chuyên môn, nghiệp vụ để làm tốt hơn; nói đi đôi với làm, làm ngay, làm đúng, làm quyết liệt, làm đến cùng.

VĂN NGHỊ

Quốc hội thảo luận về chủ trương đầu tư xây dựng... (TIẾP THEO TRANG 1)

SÁNG 12/8, Quốc hội thảo luận ở hội trường về chủ trương đầu tư Dự án đầu tư xây dựng đường vành đai 5 - Vùng Thủ đô Hà Nội; việc điều chỉnh chủ trương đầu tư Dự án đầu tư xây dựng tuyến đường sắt Lào Cai - Hà Nội - Hải Phòng.

Các đại biểu cơ bản thống nhất với sự cần thiết đầu tư dự án Vành đai 5 Vùng Thủ đô Hà Nội và việc điều chỉnh chủ trương đầu tư dự án đường sắt Lào Cai - Hà Nội - Hải Phòng. Đây đều là những công trình hạ tầng chiến lược có tác động vượt ra ngoài phạm vi các địa phương các tuyến đi qua.

Căn nhìn Vành đai 5, đường sắt Lào Cai - Hà Nội - Hải Phòng như hành lang phát triển. Đối với Vành đai 5, giá trị của dự án không chỉ nằm ở khoảng 349 km đường mà ở khả năng kết nối các cao tốc hướng tâm, phân phối lại luồng giao thông và mở rộng khả năng tiếp cận vùng thủ đô, các trung tâm sản xuất, logistics, cảng, hàng không cho khu vực Trung du, miền núi phía Bắc và các địa bàn phía Tây Bắc.

Đại biểu Lý Thị Lan (Đoàn Tuyên Quang) phát biểu.

Đối với tuyến đường sắt Lào Cai - Hà Nội - Hải Phòng, vai trò hành lang còn rõ hơn: kết nối cửa khẩu quốc tế, vùng đất đỏ với hệ thống cảng biển, hỗ trợ giảm chi phí logistics, tăng năng lực thông quan, phát triển thương mại xuất nhập khẩu và chuỗi cung ứng. Một vấn đề được nhiều đại biểu quan tâm là quy định thu hồi đất, bồi thường, hỗ trợ, tái định cư toàn tuyến một lần theo quy mô quy hoạch hoàn chỉnh, trong khi giai đoạn

2026 - 2030 mới ưu tiên đầu tư khoảng 116 km.

Đại biểu đề nghị đưa cam kết này trực tiếp trong nghị quyết theo hướng chỉ thu hồi đất đối với các phần đoạn đã được bố trí nguồn vốn rõ ràng. Với những phần đoạn chưa được bố trí vốn, chỉ thực hiện cầm mốc giới, quản lý nghiêm quỹ đất theo quy hoạch, không vội vàng thu hồi đất của dân khi chưa có nguồn vốn triển khai xây dựng.

Đồng tình với quan điểm

này, đại biểu Lý Thị Lan (Đoàn Tuyên Quang) đề nghị quy định rõ việc thu hồi đất phải gắn với tiến độ đầu tư và khả năng bố trí vốn của từng dự án thành phần; không thu hồi đất ở những đoạn chưa quyết định đầu tư, chưa xác định được nguồn vốn, tránh ảnh hưởng kéo dài đến quyền, lợi ích và đời sống của người dân.

Các đại biểu cũng quan tâm đến việc hoàn thiện và chuẩn hóa các cơ chế, chính sách đặc thù, bảo đảm quy định đủ rõ để địa phương và các đơn vị triển khai thống nhất, hạn chế rủi ro trong quá trình thanh tra, kiểm tra. Đồng thời, nhiều ý kiến cho rằng những cơ chế đã được áp dụng, kiểm nghiệm qua nhiều dự án và phản ánh các vướng mắc phổ biến cần được nghiên cứu chuyển thành chính sách chung, thay vì tiếp tục xử lý theo cơ chế đặc thù cho từng dự án.

Phát biểu giải trình, làm rõ một số vấn đề đại biểu Quốc hội nêu, Bộ trưởng Xây dựng Trần Hồng Minh cho biết, Vành đai 5 là tuyến giao thông

liên vùng, kết nối các cao tốc, trung tâm kinh tế, công nghiệp, logistics và đầu mối giao thông quan trọng.

Giải trình ý kiến một số đại biểu quan tâm đến hiệu quả khai thác trên tuyến đường, Bộ trưởng Trần Hồng Minh cho biết, hiện cả 7 địa phương nơi tuyến đường đi qua đều đã đưa vào quy hoạch điều chỉnh, bổ sung quy hoạch phát triển các khu thương mại, dịch vụ, khu công nghiệp dọc theo hành lang tuyến đường Vành đai 5.

Về điều chỉnh dự án đường sắt Lào Cai - Hà Nội - Hải Phòng, Bộ trưởng Trần Hồng Minh cho biết Chính phủ đã phân tích rõ các nhóm nguyên nhân chủ quan và khách quan của việc phải điều chỉnh chủ trương đầu tư chỉ sau hơn một năm.

Đối với những ý kiến khác của đại biểu Quốc hội, Bộ trưởng cho biết Bộ Xây dựng sẽ tiếp tục nghiêm túc và giải trình đầy đủ trong báo cáo giải trình bằng văn bản gửi Quốc hội.

MAI PHƯƠNG
(Theo Báo Nhân Dân)

Số hóa hồ sơ đảng viên

Việc số hóa hồ sơ đảng viên theo chỉ đạo của Tỉnh ủy Tuyên Quang đang được các cấp ủy, tổ chức Đảng tập trung triển khai với tinh thần khẩn trương, quyết liệt. Từng trang hồ sơ được rà soát, thông tin được chuẩn hóa, cơ sở dữ liệu được tạo lập, đảm bảo chất lượng, yêu cầu “đúng - đủ - sạch - sống - dùng chung”, góp phần đổi mới phương thức quản lý, nâng cao hiệu quả công tác xây dựng Đảng trong tình hình mới.

CHẮC TỪNG HỒ SƠ, CHUẨN TỪNG DỮ LIỆU

NHỮNG ngày này, tại xã Mèo Vạc, nhịp làm việc được đẩy nhanh hơn thường lệ. Không chỉ tập trung trong giờ hành chính, nhiều cán bộ còn tranh thủ làm thêm ngoài giờ để rà soát, đối chiếu, nhập và chuẩn hóa từng bộ hồ sơ đảng viên. Với 1.260 hồ sơ đảng viên cần số hóa, địa phương thuộc nhóm những Đảng bộ cấp xã có khối lượng hồ sơ lớn. Mọi thông tin gốc đều được kiểm tra kỹ trước khi đưa vào hệ thống và làm đến đâu chắc đến đó, số hóa đến đâu xác thực đến đó.

Ban Xây dựng Đảng được giao làm đầu mối tham mưu, hướng dẫn nghiệp vụ; các chi bộ trực thuộc cùng vào cuộc rà soát, đối chiếu hồ sơ. Ngoài lực lượng chuyên trách, xã trung tập thêm cán bộ có chuyên môn tin học, đội ngũ giáo viên trên địa bàn có kỹ năng xử lý dữ liệu để hỗ trợ nhập liệu, chuẩn hóa thông tin. Công việc được chia theo từng nhóm, từng khâu. Cách làm này vừa tận dụng nguồn lực tại chỗ, vừa tạo thêm các lớp kiểm tra, hạn chế sai sót, giúp quá trình số hóa được thực hiện nhanh, chính xác.

Đồng chí Mua Thị Đào, Phó Bí thư Thường trực Đảng ủy xã Mèo Vạc cho biết: Ngay khi triển khai nhiệm vụ, xã xác định số hóa hồ sơ đảng viên là nội dung hết sức quan trọng, đòi hỏi sự vào cuộc đồng bộ của các tổ chức cơ sở Đảng và đội ngũ cán bộ theo phương châm rõ người, rõ việc. Đến nay, Đảng bộ đã hoàn thành số hóa trên 150 hồ sơ, riêng các hồ sơ thuộc độ tuổi 1, 2 và 3 đạt 100%. Phần việc còn lại tiếp tục được sắp xếp, chỉnh lý và gấp rút hoàn thiện, bảo đảm đúng tiến độ đi đôi với chất lượng.

Không khí khẩn trương, nghiêm túc tại xã Chiêm Hóa cho thấy yêu cầu về chất

Đồng chí Vũ Quang Thắng, Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch HĐND xã Chiêm Hóa kiểm tra việc thực hiện số hóa hồ sơ đảng viên.

Cán bộ Phòng Tổ chức cán bộ, Công an tỉnh thực hiện nhiệm vụ số hóa hồ sơ đảng viên.

lượng dữ liệu cũng được đặt lên hàng đầu. Đồng chí Vũ Quang Thắng, Ủy viên Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh, Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch HĐND xã khẳng định: “Hồ sơ đảng viên phản ánh quá trình công tác, rèn luyện, sinh hoạt của mỗi đảng viên. Vì vậy, số hóa không đơn thuần là chuyển hồ sơ giấy thành dữ liệu điện tử, mà phải tạo lập nguồn dữ liệu có độ tin cậy cao, phục vụ

hiệu quả công tác quản lý lâu dài. Đảng ủy xã đã thành lập Tổ công tác, phân công đồng chí Phó Bí thư Thường trực chỉ đạo, đôn đốc. Hằng tuần, duy trì kiểm tra, rà soát, kịp thời tháo gỡ vướng mắc, cũng như xác minh, bổ sung, cập nhật những thông tin còn thiếu, nhằm làm sạch dữ liệu ngay từ cơ sở”.

Đến ngày 11-8, Đảng bộ xã Chiêm Hóa đã rà soát, chỉnh

lý, phân loại 2.281 hồ sơ, đạt 100%; ký số đạt hơn 1.300 hồ sơ; cập nhật 293 hồ sơ, phần đầu về đích trước 20-8.

TẠO NỀN TẢNG QUẢN LÝ KHOA HỌC CỦA ĐẢNG

Gần 1 tháng qua, nhiệm vụ số hóa hồ sơ đảng viên được Công an tỉnh tập trung triển khai rất tích cực. Thời điểm này, hơn 1.900 hồ sơ được đưa vào diện số hóa, khoảng 80% khối lượng công việc đã hoàn thành. Dù hồ sơ lớn, thời gian thực hiện ngắn, trong khi nhiệm vụ chuyên môn vẫn phải bảo đảm thường xuyên, liên tục, Phòng Tổ chức cán bộ đã chủ động huy động, bố trí nhân lực, tăng ca, kịp làm việc với tinh thần làm hết việc chứ không hết giờ.

Theo Đại tá Đinh Xuân Hải, Ủy viên Ban Chấp hành Đảng bộ Công an tỉnh, Bí thư Đảng ủy, Trưởng phòng Tổ chức cán bộ, Công an tỉnh chia sẻ: “Lực lượng trực tiếp thực hiện nhiệm vụ đa phần là nữ. Song với tinh thần trách nhiệm cao, cán bộ, chiến sĩ đều kiên trì, nỗ lực, khắc phục khó khăn, phần

đầu đạt mục tiêu đề ra. Để đẩy nhanh tiến độ, các khâu từ rà soát, phân loại hồ sơ giấy đến chuẩn bị thiết bị, hạ tầng kỹ thuật, đường truyền bảo mật được kiểm tra kỹ lưỡng; hồ sơ số hóa được cập nhật đầy đủ, không làm ảnh hưởng đến tính thống nhất của dữ liệu và quyết tâm về đích trước thời hạn.

Thực hiện các kế hoạch, văn bản chỉ đạo của Trung ương và Công văn số 1265-CV/TU của Tỉnh ủy Tuyên Quang gắn với chiến dịch 100 ngày thực hiện các nhiệm vụ về chuyển đổi số của ngành Tổ chức xây dựng Đảng, các Đảng bộ trực thuộc Tỉnh ủy đã xây dựng kế hoạch, tổ chức triển khai chỉnh lý, số hóa hồ sơ đảng viên. Hiện toàn tỉnh đã chỉnh lý 30.496/138.802 hồ sơ; số hóa (scan, ký số) 20.838 hồ sơ và cập nhật 5.285 hồ sơ lên phần mềm Cơ sở dữ liệu đảng viên 4.0.

Đồng chí Phạm Kiên Cường, Phó Trưởng Ban Tổ chức Tỉnh ủy cho biết: “Việc ưu tiên số hóa hồ sơ đảng viên là cán bộ thuộc diện cấp ủy các cấp quản lý và cán bộ lãnh đạo, quản lý chủ chốt đã hoàn thành trước ngày 31-7. Với nhóm hồ sơ đang được sử dụng thường xuyên trong công tác tổ chức cán bộ, quản lý đảng viên và các hồ sơ còn lại, thời hạn hoàn thành được phân theo quy mô đảng viên của từng Đảng bộ xã, từ tháng 8 đến hết tháng 12-2026. Đối với Đảng bộ Các cơ quan Đảng tỉnh và Đảng bộ Quân sự tỉnh phần đầu hoàn thành số hóa các nhóm hồ sơ ưu tiên 3, 4 trước ngày 31-8; Đảng bộ Công an tỉnh, trước ngày 30-9 và Đảng bộ Ủy ban nhân dân tỉnh trước ngày 31-10”.

Số hóa hồ sơ đảng viên là một trong những nhiệm vụ cụ thể hóa chủ trương phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số theo tinh thần Nghị quyết số 57-NQ/TW của Bộ Chính trị. Qua đó, từng bước hiện đại hóa công tác quản lý hồ sơ, tạo nền tảng để công tác tổ chức xây dựng Đảng được thực hiện khoa học, minh bạch và hiệu quả hơn trong môi trường số.

Bài, ảnh: MỘC LAN

NÓI ĐI ĐÔI VỚI LÀM

Kiểm kê khí nhà kính

Kể từ sau khi Việt Nam đưa ra cam kết đạt mức phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050 tại Hội nghị COP26, hành trình giảm phát thải khí nhà kính đã được triển khai mạnh mẽ và đồng bộ trên cả nước. Nhiều địa phương đã chủ động lồng ghép các mục tiêu giảm phát thải vào kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội hằng năm và 5 năm. Cùng với đó, các chương trình hành động về chuyển đổi năng lượng xanh, giảm phát thải khí carbon và metan liên tục được thực đẩy.

Đề tiếp tục thực hiện các cam kết về biến đổi khí hậu, Phó Thủ tướng Hồ Quốc Dũng vừa ký Quyết định ban hành Danh mục lĩnh vực, cơ sở phát thải khí nhà kính phải thực hiện kiểm kê khí nhà kính. Theo Quyết định, có 6 lĩnh vực trọng yếu bắt buộc phải thực hiện kiểm kê, bao gồm: Năng lượng; giao thông vận tải; xây dựng; các quá trình công nghiệp; nông nghiệp, lâm nghiệp và sử dụng đất; chất thải. Việc quy định rõ ràng 6 lĩnh vực này phản ánh phạm vi quản lý toàn diện đối với các nguồn phát thải chính trong nền kinh tế. Kèm theo

Quyết định là danh mục cụ thể các cơ sở phát thải khí nhà kính phải thực hiện kiểm kê trong toàn quốc của năm 2026, có tổng số 2.441 cơ sở.

Từ năm 2025, Việt Nam đã chính thức bước vào giai đoạn thí điểm vận hành thị trường carbon nội địa. Giai đoạn từ năm 2025 - 2028 sẽ tập trung thử nghiệm các cơ chế, tạo đà trước khi sàn giao dịch carbon chính thức đi vào hoạt động từ năm 2029. Vì vậy, việc thực hiện kiểm kê nghiêm túc tại 2.441 cơ sở trong năm 2026 chính là điều kiện then chốt để cung cấp số liệu đầu vào minh bạch, phục vụ cho quá trình vận hành thị trường carbon.

Quyết định này là một bước đi quan trọng, góp phần thực hiện hiệu quả các chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước về ứng phó với biến đổi khí hậu, chuyển đổi xanh, phát triển kinh tế carbon thấp, thực hiện Đóng góp do quốc gia tự quyết định (NDC) và hướng tới thực hiện mục tiêu đạt phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050.

PHƯƠNG ĐỒNG

Kéo “sao” về làng

Bài cuối: Khai thác tài nguyên văn hóa bản địa

Trước bộ tiêu chí mới từ Chính phủ, việc giữ và nâng “sao” cho các làng du lịch đòi hỏi tư duy kiến tạo mới, lấy người dân làm trung tâm và dịch vụ làm thước đo.

Nguy cơ “rớt sao”

KHÔNG thể phủ nhận OCOP du lịch đã thổi một luồng sinh khí mới vào các vùng nông thôn và miền núi. Nhiều làng văn hóa - du lịch cộng đồng đã vươn lên đạt chuẩn 3 sao, tạo sinh kế bền vững cho hàng ngàn hộ dân.

Tuy nhiên, không ít địa phương từng đạt chuẩn hoặc có tiềm năng lớn đang rơi vào vòng xoáy chứng lại, thậm chí đối mặt với nguy cơ “rớt sao” sau các kỳ rà soát định kỳ.

Ông Ma Văn Thông, Trưởng thôn Động Sơn, xã Yên Sơn chia sẻ: Theo bộ tiêu chí cũ, Làng Văn hóa du lịch Động Sơn từng tiệm cận chuẩn OCOP. Dù vậy, bộ tiêu chí mới lại đặt ra yêu cầu khắt khe hơn về tổ chức sản xuất và sức mạnh nội tại của cộng đồng.

Soi chiếu vào các yêu cầu mới, đồng bào dân tộc Cao Lan tại đây khó lòng đáp ứng trọn vẹn. Ông Thông dẫn chứng, nếu như giá trị mềm từ truyền thống, phong tục tập quán làng ông không thiếu, thì bài toán xây dựng “câu chuyện sản phẩm” hay tiếp thị thị trường lại là một thử thách lớn.

Điều kiện kinh tế và trình độ nhận thức của người dân nông thôn còn hạn chế. Đặc biệt, khả năng tiếp cận thị trường trên nền tảng số sẽ rất khó chạm đến chuẩn OCOP mới nếu thiếu sự trợ lực từ bên ngoài.

Tình trạng tương tự cũng diễn ra tại Làng Văn hóa Sà Phìn, xã Thanh Thủy. Dù đã được chứng nhận 3 sao OCOP, ngôi làng này cũng đang đứng trước nguy cơ rớt hạng do các vấn đề cốt lõi: hạ tầng và môi trường quá tải chưa kịp đáp ứng lượng khách, sự tham gia của người dân dần mang tính thời vụ thiếu chuyên nghiệp, cùng nguồn lực tài chính hạn chế khiến các cơ sở lưu trú và dịch vụ không được duy trì, nâng cấp đúng chuẩn.

Trong Đề án phát triển du lịch tỉnh Tuyên Quang đến năm 2030, tầm nhìn đến 2050 và ý kiến từ các chuyên

Những điệu múa truyền thống của đồng bào Cao Lan, ở Làng Văn hóa du lịch thôn Động Sơn, xã Yên Sơn vẫn được lưu truyền, diễn xướng.

gia du lịch cộng đồng đã chỉ ra điểm nghẽn: Đó là thể chế và chính sách khi các làng văn hóa chịu sự tác động chéo của nhiều quy định đất đai, xây dựng; bài toán hạ tầng và cơ sở vật chất còn nhiều hạn chế khiến giao thông kết nối kém thuận lợi; sản phẩm du lịch hiện nay phần lớn vẫn còn tương đồng, thiếu sự khác biệt để thu hút phân khúc khách hàng cao cấp. Bên cạnh đó, công tác thương hiệu và xúc tiến quảng bá chưa thực sự bắt nhịp với không gian số, thiếu đi chiến lược dài hạn cũng như hệ thống dữ liệu thị trường; sự phối hợp liên ngành, liên kết vùng còn lỏng lẻo, chưa tạo được chuỗi giá trị khép kín từ nông nghiệp đến dịch vụ. Cuối cùng, sự thiếu hụt trầm trọng về nguồn nhân lực du lịch chất lượng cao, từ hướng dẫn viên, điều hành tour cho đến năng lực ngoại ngữ, đang tiếp tục là rào cản lớn kìm hãm sự bứt phá của du lịch cộng đồng địa phương.

Kiến tạo hệ sinh thái đồng bộ

Tuyên Quang sở hữu tiềm năng du lịch đặc sắc mang tầm vóc quốc gia và quốc tế, đặc biệt là du lịch sinh thái và cộng đồng. Sự định hình chiến lược đó được thể hiện qua hệ thống văn bản chỉ đạo đồng bộ của tỉnh, nổi bật là Nghị quyết số 92-NQ/TU ngày 13-5-2026 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn giai đoạn 2026 - 2030, tầm nhìn đến 2050, tiếp đến là Đề án phát triển du lịch cùng các nghị quyết quy định cụ thể

chính sách hỗ trợ trên địa bàn.

Theo đó, tỉnh tập trung quy hoạch vùng và liên kết chuỗi giá trị không gian du lịch nông thôn gắn với hệ sinh thái vùng để tránh tình trạng phát triển tự phát, manh mún; ưu tiên nguồn lực phát triển hạ tầng thiết yếu như giao thông, viễn thông, xử lý rác thải thân thiện với môi trường; đồng thời bố trí các gói tín dụng ưu đãi để nâng cấp cơ sở lưu trú đạt chuẩn xanh và đẩy mạnh số hóa, đưa sản phẩm lên các sàn thương mại điện tử lớn.

Đồng chí Nguyễn Thị Hoài, Phó Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, cho biết mục tiêu đến năm 2030 tỉnh sẽ củng cố, giữ vững sao và phấn đấu nâng hạng cho 9 làng du lịch đã đạt chuẩn gồm:

thôn Nậm Hồng (xã Thông Nguyên), thôn Nậm Dăm (xã Quàn Bạ), thôn Nà Ràng (xã Khuôn Lũng), thôn Quảng Hạ (xã Quảng Nguyên), thôn Lô Lô Chải và thôn Ma Lé (xã Lũng Cú), thôn Bản Lầu (xã Bắc Mê), thôn Tha (phường Hà Giang 1), thôn Sà Phìn (xã Thanh Thủy), cùng Tổ hợp tác Homestay 99 Ngọn Núi (xã Thượng Lâm). Đồng thời, tỉnh cũng định hướng phát triển các làng có tiềm năng như Tân Lập, Hồng Thái, Bản Bung và đặc biệt là mô hình Làng số Lâm Bình - một mô hình mới của tỉnh và cả nước.

Đồng chí Ngô Văn Thương, Phó Văn phòng Ban điều phối Chương trình mục tiêu Quốc gia xây dựng nông thôn mới tỉnh cho biết: Đơn vị sẽ chủ

động tham mưu phân bổ nguồn vốn hiệu quả, sát sao hỗ trợ các địa phương hiện thực hóa mục tiêu này, trên cơ sở kết hợp chặt chẽ giữa phát triển sản phẩm nông sản đặc trưng với du lịch cộng đồng.

Để giải quyết triệt để các điểm nghẽn và giúp OCOP du lịch không chỉ “giữ sao” mà còn “nâng hạng”, Phó Giáo sư, Tiến sĩ Dương Văn Sáu, Trưởng khoa Du lịch, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội cho rằng: Cơ chế và chính sách là điều kiện cần nhưng chưa đủ. Các địa phương cần chuyển dịch mạnh mẽ tư duy “khai thác tài nguyên” sang “kiến tạo sản phẩm trải nghiệm”; khai thác triệt để “văn hóa bản địa sống” để biến mỗi người dân thành một “đại sứ văn hóa”; chuẩn hóa các dịch vụ du lịch...

Theo PGS.TS Dương Văn Sáu, sự chuyển dịch phải đi từ gốc rễ khi người nông dân thực sự xem du lịch là một nghề lao động đòi hỏi tri thức và sự tận tâm; khi bản sắc văn hóa được bảo tồn bằng lòng tự hào và sự tôn trọng sâu sắc đối với tiền nhân.

Từ quá trình đó, những ngôi làng OCOP du lịch của Tuyên Quang sẽ không chỉ đơn thuần giữ vững tầm vóc danh hiệu trong nước, mà còn tích lũy đủ nội lực để tự tin bước ra biển lớn, tỏa sáng trên bản đồ du lịch khu vực và thế giới. Đó mới chính là đích đến cuối cùng và sức sống trường tồn của hành trình phát triển OCOP du lịch bền vững.

Bài, ảnh: TRẦN LIÊN, ĐOÀN THUYẾT, HẠ HÒA

NHỊP SỐNG SỐ

Chứng sợ bỏ lỡ điện thoại

Điện thoại thông minh ngày càng giữ vai trò quan trọng trong cuộc sống, từ liên lạc, làm việc đến học tập và giải trí. Tuy nhiên, sự tiện lợi ấy cũng khiến không ít người hình thành tâm lý phụ thuộc, thậm chí cảm thấy bất an khi không có điện thoại bên cạnh. Hiện tượng này được gọi là Nomophobia - nỗi sợ khi không có điện thoại hoặc bị mất kết nối.

Biểu hiện của tình trạng này khá quen thuộc: liên tục kiểm tra điện thoại dù không có thông báo mới, lo lắng khi pin sắp hết, tìm Wi-Fi ngay khi mất kết nối hoặc luôn đặt điện thoại trong tầm mắt, kể cả lúc nghỉ ngơi.

Sự phát triển của mạng xã hội được xem là một trong những yếu tố góp phần thúc đẩy tình trạng này. Những thông báo liên tục, nhu cầu cập nhật thông tin và tâm lý sợ bỏ lỡ điều gì đó khiến người dùng khó

rời khỏi màn hình. Với người đi làm, việc thường xuyên nhận tin nhắn và email cũng khiến họ có cảm giác phải duy trì trạng thái trực tuyến ngay cả ngoài giờ làm việc.

Điện thoại không phải là nguyên nhân căn loại bỏ, bởi đây vẫn là công cụ hữu ích trong cuộc sống hiện đại. Điều đáng quan tâm là khi việc sử dụng thiết bị bắt đầu ảnh hưởng đến giấc ngủ, khả năng tập trung, sức khỏe tinh thần hoặc các mối quan hệ trực tiếp.

Để hạn chế sự phụ thuộc, mỗi người có thể chủ động đặt ra những khoảng thời gian không sử dụng điện thoại, tắt các thông báo không cần thiết và hạn chế nhìn vào màn hình trước khi ngủ. Quan trọng hơn, cần nhận thức rằng chúng ta hoàn toàn có thể tạm thời ngắt kết nối mà không nhất thiết phải bỏ lỡ một điều gì quan trọng.

DƯƠNG CẨM

Những mô hình chuyển đổi số

Từ việc hỗ trợ người dân thực hiện dịch vụ công trực tuyến, thanh toán số đến kết nối tiêu thụ nông sản trên nền tảng số, những mô hình chuyển đổi số đang được nhiều địa phương triển khai bằng những cách làm gần Dân, sát thực tiễn. Qua đó, kỹ năng số từng bước đi vào đời sống, giúp người dân chủ động hơn trong học tập, lao động, sản xuất và giải quyết thủ tục hành chính.

"Cầm tay chỉ việc"

THAY vì tập trung vào lý thuyết, nhiều địa phương chọn cách hướng dẫn trực tiếp để người dân làm quen với công nghệ. Từ thực hiện dịch vụ công trực tuyến, thanh toán không dùng tiền mặt đến sử dụng các nền tảng số phục vụ đời sống, người dân được "cầm tay chỉ việc", từng bước hình thành thói quen ứng dụng công nghệ trong cuộc sống.

Sau khi hợp nhất ba xã Nậm Hòa, Hồ Thầu và Nam Sơn, xã Hồ Thầu thành lập mô hình "Tổ cộng đồng số", bố trí ba tổ hỗ trợ tại trung tâm các xã cũ, trụ sở Công an và trụ sở Đảng ủy. Cán bộ trực tiếp hướng dẫn người dân thực hiện dịch vụ công trực tuyến, mở tài khoản thanh toán điện tử, sử dụng ví điện tử và các nền tảng số an toàn. Mỗi cán bộ, công chức vừa là người hướng dẫn, vừa là "đại sứ số", đồng hành cùng người dân trong quá trình tiếp cận công nghệ.

Anh Lý Văn Lành, thôn Lũng Thàng, xã Hồ Thầu chia sẻ: "Được cán bộ hướng dẫn trực tiếp, tôi có thể thực hiện

Đoàn viên, thanh niên xã Phố Bàng hướng dẫn người dân sử dụng dịch vụ công trực tuyến.

nhiều thủ tục hành chính trực tuyến ngay tại nhà, không phải chờ đợi hay đi lại nhiều lần. Các giấy tờ cũng được hướng dẫn tích hợp rất thuận tiện".

Cách làm này cũng được xã Đồng Tâm cụ thể hóa bằng "Ngày thứ 5 số", tổ chức định kỳ tại UBND xã và mô hình "Mỗi thôn một điểm hỗ trợ kỹ năng số". Người dân có thể đến các điểm hỗ trợ ngay tại địa bàn dân cư để được hướng dẫn thực hành dịch vụ công trực tuyến, cài đặt ứng dụng, thanh toán điện tử và sử dụng các nền tảng số phục vụ công việc, đời sống.

Đưa công nghệ vào đời sống

Không dừng ở việc hỗ trợ người dân tiếp cận công nghệ, chuyển đổi số đang được gắn với sản xuất, kinh

doanh và quảng bá sản phẩm. Tại xã Hồng Thái, mô hình "Chợ phiên, chợ số" được khai trương, gắn chợ phiên truyền thống với quảng bá du lịch và tiêu thụ sản phẩm trên nền tảng số. Mô hình tạo không gian giới thiệu, kết nối tiêu thụ các sản phẩm đặc trưng, sản phẩm OCOP, đồng thời quảng bá những giá trị văn hóa bản địa đến du khách và người tiêu dùng trong, ngoài tỉnh. Điểm đáng chú ý là các sản phẩm được giới thiệu trực tiếp tại chợ kết hợp livestream trên nền tảng số, qua đó mở rộng thị trường, tiếp cận khách hàng ngoài địa bàn.

Đồng chí Lê Văn Tú, Chủ tịch UBND xã Hồng Thái cho biết: "Chợ phiên, chợ số" hướng tới phát huy đồng thời ba thế mạnh của địa phương là nông nghiệp đặc sản, du lịch và chuyển đổi số; qua đó nâng cao giá

trị sản phẩm, mở rộng thị trường, tạo sinh kế bền vững cho người dân.

Cùng với các địa phương, các sở, ngành, đoàn thể cũng cụ thể hóa phong trào "Bình dân học vụ số" bằng những phần việc phù hợp với từng nhóm đối tượng. Đoàn Thanh niên phát huy các đội hình tình nguyện số; Hội Liên hiệp Phụ nữ và Tổ công nghệ số cộng đồng thường xuyên hướng dẫn người dân cài đặt ứng dụng, sử dụng dịch vụ công trực tuyến, thanh toán số. Qua đó, kỹ năng số được phổ cập rộng hơn, gắn với những nhu cầu thiết thực trong học tập, công việc và đời sống.

Theo báo cáo, đến nay, 124/124 xã, phường trên địa bàn tỉnh đã đưa nội dung "Bình dân học vụ số" cùng các nhiệm vụ về khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số vào nghị quyết, chương trình, kế hoạch phát triển. Tỉnh đã đạt chỉ tiêu 80% cán bộ, công chức, viên chức và người lao động khu vực công có kiến thức, kỹ năng số, sử dụng được các nền tảng, dịch vụ số và được học, ứng dụng AI hỗ trợ công việc. Đáng chú ý, năm học 2025 - 2026, 100% cơ sở giáo dục, đào tạo với 506.499 học sinh, học viên, sinh viên được trang bị kiến thức, kỹ năng số, góp phần hình thành kỹ năng số từ nhà trường.

Qua những mô hình gần Dân, kỹ năng số đang dần trở thành kỹ năng thiết yếu trong đời sống. Khi người dân chủ động sử dụng dịch vụ công trực tuyến, thanh toán không dùng tiền mặt hay đưa nông sản lên nền tảng số, chuyển đổi số không chỉ hiện diện trong từng công việc hằng ngày mà còn góp phần xây dựng chính quyền số, kinh tế số và xã hội số.

Bài, ảnh: NHƯ QUỲNH

Phát triển hợp tác xã đa ngành, đa dịch vụ

Không bó hẹp trong một lĩnh vực, nhiều hợp tác xã (HTX) trên địa bàn tỉnh đang chủ động mở rộng ngành nghề, phát triển thêm dịch vụ, liên kết với doanh nghiệp để tạo việc làm, tăng thu nhập cho thành viên. Thực tế cho thấy, đa ngành, đa dịch vụ đang mở thêm hướng đi để kinh tế tập thể thích ứng với thị trường, nâng cao hiệu quả hoạt động.

Liên kết để đa dạng

Ở HTX Nông lâm nghiệp Tam Đa, xã Phú Lương, câu chuyện đa ngành, đa dịch vụ được thể hiện rõ. Từ sản xuất nông nghiệp, HTX đã mở rộng sang gia công linh kiện điện tử, tạo thêm việc làm cho lao động địa phương.

Giám đốc HTX Trần Thanh Hải cho biết, HTX hiện vừa làm dịch vụ 60 ha mía liên kết với Công ty cổ phần Mía đường Sơn Dương, vừa gia công linh kiện điện tử. Trong ông Hải, phát triển đa dạng các mảng dịch vụ là vấn đề sống còn. "Nếu không tiếp cận với việc mới thì HTX sẽ không thể phát triển được", ông Hải chia sẻ.

Năm 2022, các thành viên HTX góp trên 2 tỷ đồng xây dựng nhà xưởng, làm vốn quay vòng sản xuất. Có thời điểm, hoạt động của HTX tạo việc làm cho khoảng 400 lao

động địa phương; riêng gia công linh kiện điện tử tạo việc làm cho khoảng 300 lao động. HTX tiếp tục đầu tư nhà xưởng, máy móc để liên kết với doanh nghiệp lắp ráp đồ chơi bằng nhựa xuất khẩu.

Năm 2019, HTX Thảo mộc Việt chuyển hướng sang trồng, chế biến sâu các loại trà thảo dược có thể mang lại địa phương như đinh lăng, cà gai leo, giảo cổ lam, xạ đen, cô ngót... HTX đầu tư dây chuyền chế biến, xây dựng vùng nguyên liệu 5 ha, bao tiêu sản phẩm cho xã viên và người dân. Hoạt động sản xuất tạo việc làm cho 5 lao động cùng hàng chục hộ liên kết; 3 sản phẩm được chứng nhận OCOP 3 sao.

Không dừng ở trà thảo mộc, HTX từng bước đa dạng hoạt động, mở rộng liên kết với nông dân. Năm 2024, HTX liên kết trồng, bao tiêu ớt. Khi

Dây chuyền sản xuất tương ớt của HTX Thảo mộc Việt, xã Hàm Yên.

gặp khó khăn về đầu ra, Giám đốc HTX Lương Văn Tuyên lựa chọn chế biến sâu thay vì bán nguyên liệu thô. Cùng đối tác, anh thành lập Công ty TNHH Thảo mộc xanh Tuyên Quang, sản xuất tương ớt lên men, tương cà, tương ớt truyền thống. Sản phẩm đang cung cấp cho thị trường Thành phố Hồ Chí Minh, Hà Nội, Đà Nẵng và hướng đến xuất khẩu.

Mở rộng để tăng sức cạnh tranh

Khu vực kinh tế tập thể trên địa bàn tỉnh tiếp tục duy trì đà phát triển. Toàn tỉnh hiện có 1.684 HTX với 37.713 thành

viên, tổng vốn điều lệ đăng ký gần 4.698 tỷ đồng; tạo việc làm thường xuyên cho 8.050 lao động, thu nhập bình quân khoảng 71 triệu đồng/người/năm. Doanh thu bình quân ước đạt 2,171 tỷ đồng/HTX/năm.

Nông nghiệp vẫn là lĩnh vực nông cốt với 849 HTX. Trong đó, 70 HTX ứng dụng công nghệ cao; 139 HTX có sản phẩm OCOP với 219 sản phẩm đạt từ 3 sao trở lên; 57 HTX áp dụng tiêu chuẩn VietGAP, hữu cơ. Cùng với tổ chức sản xuất, nhiều HTX đã mở rộng sang cung ứng dịch vụ đầu vào, chế biến, tiêu thụ, xúc tiến thương mại và liên kết với doanh nghiệp. Theo

khảo sát của Liên minh HTX tỉnh, khoảng 30% HTX hoạt động khá, tốt, là những đơn vị năng động, chủ động tìm kiếm ngành nghề mới và thích ứng với thị trường.

Phó Chủ tịch Liên minh HTX tỉnh Lê Văn Công cho rằng, Luật HTX năm 2023 cùng các chính sách hỗ trợ đã tạo điều kiện để HTX ứng dụng khoa học - công nghệ, nâng cao năng lực quản trị và phát triển sản xuất, qua đó mở rộng theo hướng đa ngành, đa lĩnh vực. Trong ông Công, đa ngành, đa dịch vụ là hướng đi phù hợp, nhưng HTX phải căn cứ lợi thế, năng lực và nhu cầu thị trường, tránh đầu tư dàn trải.

Từ đầu năm đến nay, tỉnh đã hỗ trợ thành lập mới 28 HTX; hỗ trợ 36 HTX xúc tiến thương mại với tổng kinh phí trên 2,5 tỷ đồng. Đến ngày 30-6-2026, dự nợ cho vay khu vực kinh tế tập thể đạt 215 tỷ đồng với 100 HTX.

"Phát triển đa ngành, đa dịch vụ không phải là làm nhiều nghề, mà là lựa chọn thêm những hướng đi phù hợp để khai thác tốt nguồn lực, tạo việc làm, tăng thu nhập và nâng sức cạnh tranh", ông Nguyễn Văn Công nhấn mạnh.

Bài, ảnh: TRANG TÂM

Làm mới nghề truyền thống

■ PHẠM HOAN

Anh Sùng Mí Nhù chuẩn bị góc quay livestream giới thiệu làm khèn trên TikTok.

Giữa nhịp sống hiện đại vội vã, nhiều tri thức dân gian và nếp nghề truyền thống đang đứng trước nguy cơ mai một. Nhưng trên Cao nguyên đá Đồng Văn, một thế hệ trẻ đang chọn cách thổi hồn mới vào những giá trị quen thuộc, biến di sản văn hóa thành sinh kế, mở ra con đường mới đưa bản sắc quê hương cất cánh.

NGƯỜI "GÓI"
HƯƠNG THẢO MỘC

GIỮA những ngày tháng 8, khi lớp sương mỏng vẫn còn vương nhẹ trên mặt hồ Năm Đăm, cách đó không xa, xưởng sản xuất thảo mộc ở xã Quân Bạ đã sớm thức dậy bằng những thanh âm quen thuộc. Tiếng chày giã lá, tiếng khuấy đun thảo dược xinh xinh, hòa lẫn trong tiếng cười nói xôn xao của du khách đến từ nhiều nơi. Âm thanh ấy không chỉ báo hiệu một ngày lao động mới bắt đầu, mà còn minh chứng cho sự hồi sinh của nguồn tri thức dân gian từng có lúc đứng trước nguy cơ bị quên lãng.

Sau nhịp sống rộn rã ấy, ít ai biết rằng nghề dược liệu ở Quân Bạ từng trải qua những năm tháng chìm vùi. Khi làn sóng hiện đại hóa tràn về bản làng, thế hệ trẻ dần rời xa những cánh rừng già, những bài thuốc lá tẩm, cao dược liệu quý giá của người Dao chỉ còn nằm lại trong trí nhớ của các vị lão niên. Chính từ những trầm trùi ấy, Vũ Thị Huệ, sinh năm 1990 đã rời bỏ phố thị để quay trở về quê hương Quân Bạ khởi nghiệp.

Quần Bạ sở hữu khí hậu mát mẻ, nguồn nước dồi dào cùng kho tàng dược liệu trù phú, cô gái 9X thấu hiểu: Tri thức dân gian chỉ thực sự sống lại khi bước vào đời sống hiện đại bằng một hình hài mới. Huệ sáng lập thương hiệu "Story of the forest" (Câu chuyện của rừng) và bắt tay vào chuẩn hóa nguồn dược liệu bản địa thành những sản

Khách du lịch trải nghiệm nhuộm chàm thủ công tại thôn Nà Khoang, xã Quân Bạ.

phẩm tinh tế, thiết thực. Dưới bàn tay của mình, tinh dầu hạt trà Shan Tuyết cổ thụ kết hợp cùng ngải cứu, tía tô, trà xanh được chắt lọc các theo phương pháp thủ công, cô cho ra đời những bánh xà phòng, dầu gội thảo mộc thuần khiết. Để rồi từ căn xưởng nhỏ quê nhà, mỗi năm hàng nghìn sản phẩm được hương rừng đã đi khắp mọi miền đất nước.

Nhưng mong muốn của Huệ không dừng lại ở những đơn hàng thảo mộc gửi đi xa. Cô muốn biến tri thức bản địa thành sợi dây liên kết du khách dừng bước. Để hiện thực hóa điều này, Huệ và một nhóm bạn trẻ cùng đam mê đã xây dựng một workshop nhuộm chàm giữa không gian xanh mát thôn Nà Khoang. Chỉ với một khoản chi phí nhỏ, du khách từ trẻ nhỏ đến người lớn đã có thể tự tay nhuộm vải, ngửi mùi chàm thơm ngát và gửi gắm cảm xúc vào chiếc túi, chiếc khăn tự tay mình làm ra.

Chọn gần với màu xanh thảo mộc, Vũ Thị Huệ không chỉ kéo người phương xa về bản làng, chạm tay vào thiên nhiên và sống chậm, quan trọng hơn, cô đã mở ra một khoảng thở an lành cho những giấc mơ làm nghề thủ công được hồi sinh và bay xa. Khi những người trẻ mang tình yêu và hơi thở thời đại vào nếp nghề cũ, Quân Bạ giờ

đây không còn là điểm lướt qua gấp gáp trên bản đồ di chuyển. Hương thảo mộc dịu nhẹ, sắc chàm thâm đậm đã tạo nên một dấu ấn đủ lớn để du khách chọn dừng chân lâu hơn.

THANH ÂM Ở
TÀ GIA KHẦU VƯỜN XA

Nếu như ở thung lũng Quân Bạ, Vũ Thị Huệ chọn cách cầm rế giữa màu xanh thảo mộc để kéo du khách phương xa về bản làng; thì trên đỉnh Tà Gia Khẩu, chàng trai Sùng Mí Nhù lại mở ra một hướng đi khác: Đưa tiếng khèn Mông và nghề chế tác độc đáo của dân tộc mình vươn ra thế giới bằng... sóng 4G.

Tà Gia Khẩu - thôn nằm giữa mệnh mông núi đá thuộc xã Lũng Cú. Giữa tỉnh lặng của núi rừng, tiếng khèn Mông vang lên tựa như hơi thở, như tiếng lòng cuộn trào của đồng bào qua bao thế hệ. Người Mông có câu: "Sống cùng tiếng khèn, chết theo tiếng khèn". Nhưng hôm nay, ở bản làng này, người ta không chỉ được nghe những điệu khèn cũ, mà còn được chứng kiến một hành trình mới: Thanh âm của núi rừng đang vượt qua những vách đá tai mèo để bước vào thế giới số.

Trước hiên nhà trình tường, Sùng Mí Nhù, sinh năm 1993 ít mần gọt giũa từng ống trúc. Nhù bảo, muốn khèn hay thì trúc phải lên tận vách đá cao

đón gió, có như thế thở gỗ mới săn chắc, tiếng khèn thổi ra mới tròn, không bị vỡ. Rồi đôi bàn tay thô ráp của Nhù nhẹ nhàng nâng niu miếng đồng nhỏ - "lá phổi" quyết định linh hồn của toàn bộ cây khèn. Tập mắt nhìn cách Nhù gọt giũa, mới thấy đó không chỉ là công việc chế tác nhạc cụ thuần túy, mà là cách người Mông thổi hơi thở của gió, của đá núi vào từng thanh âm.

Biết thổi khèn từ năm 17 tuổi rồi cất công tám sư học nghề chế tác, Nhù hiểu rằng những giai điệu của dân tộc mình xứng đáng được lắng nghe nhiều hơn. Ý định đưa tiếng khèn vượt khỏi những vách núi mây mờ để bước lên mạng xã hội cũng bắt đầu từ đó. Nhưng con đường trở thành một nhà sáng tạo nội dung của chàng trai Mông cũng khó chẳng kém gì đường lên đỉnh Tà Gia Khẩu. Giữa không gian mạng, Nhù quen với tiếng khèn, tiếng gió nay phải học cách đứng trước ống kính camera, học cách nói tiếng phổ thông sao cho tròn vành, rõ chữ.

Ban đầu còn ngượng ngịu, bối rối, nhưng nhờ sự động viên của cán bộ thôn và những người lính Biên phòng cắm bản, Nhù dần tự tin hơn. Nhìn vạch sóng 4G căng tròn trên chiếc điện thoại thông minh, truy cập kênh TikTok "Sùng Và Nhù 1993",

mới thấy hành trình đưa tiếng khèn ra với bạn bè khắp nơi của chàng trai Mông sôi nổi đến nhường nào. Nhù bảo kênh mới chỉ lập hơn 2 năm, nhưng từ những thước phim mộc mạc đầu tiên, đến nay đã thu hút 15,4 nghìn lượt follow cùng 67,8 nghìn lượt thích. Mỗi buổi livestream, Nhù vừa miệt mài gọt giũa khèn, vừa thổi những điệu khèn xao xuyến và giải đáp thắc mắc cho người xem khắp mọi miền. Từng nhịp khèn rền rền ở bản làng vì thế cũng theo sóng 4G mà vượt vách núi đi xa.

Không chỉ dừng ở những giai điệu lan tỏa trên màn hình cảm ứng, sóng mạng còn mang về cho Nhù những đơn đặt hàng thực tế. Trung bình mỗi năm, xưởng nhỏ của Nhù chế tác và cung ứng ra thị trường khoảng 50 cây khèn. Không chỉ phục vụ đồng bào trong tỉnh hay các địa phương lân cận như Cao Bằng, Lạng Sơn với mức giá từ 3,5 đến 4,5 triệu đồng một cây khèn, sản phẩm của Nhù còn vượt biên giới sang tận Lào, Trung Quốc, thậm chí tới tận nước Mỹ xa xôi. Với những đơn đặt hàng thiết kế riêng từ kiểu bào hay du khách quốc tế, mỗi cây khèn có giá trị cao gấp bội phần. Vì mỗi chiếc khèn từ tay người Mông không chỉ là một nhạc cụ, mà còn là một tác phẩm nghệ thuật, một phần của văn hóa và lịch sử của dân tộc.

Không gian xưởng nhỏ giữa đỉnh Tà Gia Khẩu giờ đây vừa là điểm dừng chân cho du khách trải nghiệm, vừa là nơi Nhù miệt mài truyền nghề cho trẻ em trong bản. Từ khâu chọn trúc, uốn đồng chế tác cho đến kỹ năng livestream trên mạng, anh kiên nhẫn chỉ dạy từng chút một, với mong muốn mỗi đứa trẻ sau này sẽ trở thành một "đại sứ văn hóa" tự tin mang bản sắc quê hương vươn xa.

"Làm mới cho nghề quen" không phải là thay đổi hay làm biến chất di sản, mà là tìm một lối đi mới để chạm vào đời sống hôm nay. Khi tình yêu văn hóa bản địa được chấp thêm đôi cánh của trí thức và sự sáng tạo, những giá trị truyền thống sẽ tiếp tục kiêu hãnh bền bỉ cuộn chảy nơi miền đất biên cương ■

Người mở lối ở Noong Cuồng

■ TRẦN LIÊN

NGÔI NHÀ NHỎ NÉP MÌNH BÊN DẤY NÚI ĐÁ VỚI BÌNH YÊN NHƯ BẤT KỲ NGÔI NHÀ NÀO KHÁC Ở NOONG CUỒNG, THÔN BỐ NGOANG, XÃ MINH QUANG. DƯỚI HIÊN NHÀ, HAI VỢ CHỒNG NGƯỜI MÔNG LÝ VĂN MÀI, LÝ THỊ VINH ĐANG MIỆT MÀI LIVESTREAM GIỚI THIỆU MỘT SẢN PHẨM MỚI DO CHÍNH TAY MÌNH TRỒNG: DỨA MẬT. VỚI NGƯỜI DÂN NOONG CUỒNG, VỢ CHỒNG ANH MÀI GIỐNG NHƯ NGƯỜI MỞ LỐI, ĐEM MỘT MÔ HÌNH HIỆU QUẢ VỀ CHO BÀ CON HỌC THEO.

Vợ chồng anh Mài livestream bán dứa.

Từ "đôi bàn tay đen"...

SINH năm 1991, anh Mài trông già dặn hơn so với tuổi 35. Anh cười lý giải: Có lẽ do mình vất vả hơn nhiều so với người khác.

Bám đất quê mà sống từ những ngày ở riêng, vợ chồng anh Mài bươn bả đủ thứ nghề. Từ trồng lúa trồng lạc, nuôi lợn, nuôi trâu. "Được cái, tay mình đen, nuôi con gì chết con đấy!" - anh Mài cười.

Năm 2022, sau một thời gian đi làm thuê, hai vợ chồng anh Mài quyết định về quê, chăn nuôi lợn. Vay mượn từ ngân hàng, hai vợ chồng xây chuồng trại, vào chuồng hơn 20 con lợn thịt. Nuôi đến gần ngày xuất chuồng, thì đàn lợn lần ra ốm. Tiến vay mua lợn giống còn chưa trả hết, tiền cám bã thức ăn cũng vẫn nợ đại lý, chị Lý Thị Vinh kể, hai vợ chồng như bị dồn vào ngõ cụt.

Bỏ nuôi lợn, hai vợ chồng chuyển sang chăn nuôi trâu bò cho chống đỡ vố béo. Thời điểm vào chuồng, trâu bò được giá. Nhưng đến lúc đàn đạt chuẩn xuất chuồng, thì giá trâu bò sụt giảm, thậm chí bị dồn vào ngõ cụt.

Mỗi lần thất bại, lại quay lại từ đầu. Anh Mài bảo: Chính những lần "thử và sai" ấy lại giúp mình tích lũy thêm kinh nghiệm.

Khó khăn thế, nhưng hai vợ chồng anh Mài chưa bao giờ nghĩ đến chuyện "ly hương". Thời gian đầu mới kết hôn, hai vợ chồng đã từng tha phương làm thuê làm mướn, nhưng tháng ngày ấy giúp họ hiểu: Không đâu bằng quê mình, và không gì bằng được làm việc trên chính đồng đất nhà mình cả.

Nhưng làm gì ở quê lại là việc khác. Sau những thất bại, anh Mài hiểu, làm nông không chỉ là chuyện có đất thì trồng, có chuồng thì nuôi. Muốn thoát khỏi cách sản xuất nhỏ lẻ, người nông dân phải biết tính toán từ đầu vào đến đầu ra, phải biết thị trường cần gì và sản phẩm của mình sẽ bán cho ai.

Mô hình của vợ chồng anh Lý Văn Mài được rất nhiều người dân đến học hỏi.

Cây làm giàu

Noong Cuồng vốn là vùng đất màu mỡ ở Bố Ngoang. Bí thư Chi bộ Bố Ngoang Ma Văn Bộ bảo: Đất này gần như không có ngày nghỉ. Mùa lúa thì trồng lúa. Mùa ngô trồng ngô. Mùa lạc trồng lạc... Nhưng những loại cây trồng này cũng chỉ đủ ăn, bảo để làm giàu thì hơi khó.

Sau sáp nhập và vận hành chính quyền địa phương 2 cấp, việc trồng cây gì, nuôi con gì, không chỉ là câu hỏi của chính quyền, mà đau đầu với chính những người nông dân.

Anh Mài cũng vậy. Cuối năm 2023, sau chuyến thăm người họ hàng ở Đắk Lắk, thấy người dân nơi này thu nhập tiền tỷ từ cây dứa mật, anh quyết định chuyển cây mía cây lạc thành cây dứa.

Hơn 1.000 gốc dứa đầu tiên được đưa về trồng. Sau gần 2 năm, vụ hè này, vườn dứa của gia đình anh cho quả to, mầu mã đẹp, vị ngọt đậm và được người tiêu dùng đánh giá cao. Mỗi quả dứa hợp đất, nặng đến 2,5 kg.

Chuyện trồng dứa đã khác. Chuyện bán dứa ở nhà anh Mài còn khác hơn nữa. Trước đây, mỗi vụ thu hoạch lạc, ngô, nhà anh Mài cũng như những nông

dân ở Noong Cuồng đều phụ thuộc vào thương lái. Giá cao hay thấp đều do thương lái quyết định, nên có vụ tiền thu về không bằng tiền công bỏ ra.

Anh Mài bắt đầu nghĩ đến một cách bán hàng khác, gần khách hàng hơn và chủ động hơn. Chiếc điện thoại trở thành "gian hàng" mới của gia đình. Từ những buổi livestream, vợ chồng anh giới thiệu sản phẩm, chia sẻ quá trình trồng và chăm sóc dứa, để khách hàng biết sản phẩm mình mua được tạo ra như thế nào. Cách làm còn mới mẻ với nhiều nông dân ở Noong Cuồng, nhưng với anh Mài, đó là bước đi cần thiết nếu muốn nông sản quê mình đi xa hơn.

Dưới hiên nhà, giữa khung cảnh núi rừng, câu chuyện bán hàng vì thế không còn bó hẹp trong phạm vi một bản, một xã. Mỗi buổi livestream mở ra một cánh cửa kết nối với thị trường. Với giá bán 30 nghìn đồng/kg, vụ đầu tiên cho gia đình anh Mài mức thu gần 50 triệu đồng, cao gấp nhiều lần so với những loại cây trồng khác.

Làm trước, chia sẻ sau

Sau vụ thu hoạch đầu tiên, vợ chồng anh Mài tăng quy mô trồng dứa lên hơn 3.000 gốc. Điều khiến câu chuyện của

vợ chồng anh Mài có ý nghĩa hơn một mô hình kinh tế gia đình là cách anh sẵn sàng chia sẻ những gì mình đã làm được với bà con.

Trải qua nhiều nghề và không ít lần phải tính toán lại hướng sản xuất, anh càng hiểu giá trị của việc tìm được một mô hình phù hợp. Vì thế, khi cây dứa cho tín hiệu tích cực, anh không giữ riêng kinh nghiệm cho gia đình. Bà con hỏi, anh chia sẻ cách làm. Người muốn tìm hiểu giống cây, anh hướng dẫn. Người quan tâm cách bán hàng, anh trao đổi. Vườn dứa của gia đình anh Mài trở thành lớp học thực tế nhất. Người đến học cách chăm sóc. Người hỏi mua giống. Người học cách bán hàng online. Không có những bài giảng lớn lao, chỉ là "mình làm thế này thấy được thì bà con thử xem".

Bí thư Chi bộ Bố Ngoang Ma Văn Bộ cười: Mô hình nhà vợ chồng anh Mài đang mở ra một hướng làm giàu mới cho người dân Bố Ngoang. Chúng tôi kỳ vọng, từ một người làm trước, một hộ gia đình mạnh dạn thử nghiệm, rồi thêm một người làm theo, từ một mô hình, cách nghĩ mới sẽ dần được hình thành ■

CHIẾN DỊCH 500 NGÀY ĐÊM ĐẨY MẠNH THỰC HIỆN TÌM KIẾM, QUY TẬP VÀ XÁC ĐỊNH DANH TÍNH HÀI CỐT LIỆT SĨ

Không tổ chức trong hội trường như thông lệ, lễ trao quyết định cán bộ được thực hiện ngay trên Đỉnh cao 400 Đá. Giữa núi rừng từng là chiến trường ác liệt, buổi lễ ngắn gọn, trang nghiêm trở thành nguồn động viên, tiếp thêm quyết tâm cho những người lính đang ngày đêm tìm kiếm, đưa đồng đội trở về.

Nhận nhiệm vụ giữa trận địa xưa

S AU nhiều ngày mưa, con đường lên Đỉnh cao 400 Đá, thôn Giang Nam, xã Thanh Thủy gặp ghềnh, trơn trượt. Càng lên cao, địa hình càng hiểm trở. Hai bên sườn núi, những hố đào còn mới; cuốc, xẻng đặt bên mép đất. Từng tổ công tác tỏa ra, kiên trì rà tìm dấu tích còn sót lại của chiến trường cách đây hơn nửa thế kỷ.

Giữa không gian tĩnh lặng ấy, Đảng ủy Phòng Chính trị, Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh đã tổ chức Lễ công bố và trao quyết định giao nhiệm vụ Tổ trưởng cho Đại úy Mua Mí Chử và Thượng úy Triệu Tiến Phú, cán bộ Đội Tim kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ. Điều đặc biệt và ghi dấu ấn sâu đậm nhất chính là lần đầu tiên, một buổi lễ trao quyết định cán bộ lại được tổ chức trực tiếp ngay tại thực địa, nơi cán bộ, chiến sĩ đang thực hiện nhiệm vụ. Không có phòng họp, bàn ghế trang trọng, không có tiếng loa đài âm vang, buổi lễ chỉ có màu xanh áo chiến sĩ hòa lẫn vào màu xanh núi rừng, cùng những vách đá trầm mặc tích tụ vết tích chiến tranh.

Xúc động sau khi nhận

Tự hào trên Đỉnh cao 400 Đá

Đại diện Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh trao quyết định tổ trưởng cho Đại úy Mua Mí Chử và Thượng úy Triệu Tiến Phú.

Cán bộ Đội Tim kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ thực hiện nhiệm vụ tại Đỉnh cao 400 Đá.

quyết định, Đại úy Mua Mí Chử chia sẻ: "Được nhận quyết định giao nhiệm vụ mới ngay tại đỉnh cao này, tôi cảm thấy vô cùng vinh dự và tự hào. Chúng tôi hứa sẽ luôn đoàn kết, nỗ lực vượt qua mọi khó khăn, thời tiết khắc nghiệt để

rà soát, tìm kiếm thật kỹ từng vị trí, từng dấu vết nhỏ nhất với quyết tâm cao nhất là đưa được thêm nhiều đồng đội trở về với gia đình, quê hương".

Lời bộc bạch mộc mạc, chân thành cũng chính là tâm lòng, là tâm thế chung của tất

cả cán bộ, chiến sĩ Đội Tim kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ. Ở nơi gian khổ này, mỗi sự ghi nhận của tổ chức luôn gắn liền với yêu cầu nỗ lực cao hơn; niềm tự hào luôn song hành cùng trách nhiệm lặng thầm.

Trao niềm tin, giao trọng trách

Công tác tìm kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ vốn là nhiệm vụ đặc biệt và gian khổ. Trong điều kiện tác chiến độc lập, khắc nghiệt nơi núi cao rừng sâu, vai trò của người tổ trưởng lại càng trở nên quan trọng. Họ không chỉ là người trực tiếp phân công, điều hành công việc, quản lý lực lượng mà còn phải là chỗ dựa tinh thần vững chắc, truyền lửa quyết tâm cho các chiến sĩ trẻ trong những ngày dài giữa rừng già. Do đó, buổi trao quyết định cán bộ ngay tại trận địa không chỉ mang tính hành chính, mà

là sự gửi gắm trọn vẹn niềm tin, sự đồng hành và giao phó trọng trách lớn lao của chỉ huy các cấp.

Thượng tá Nguyễn Trung Kiên, Phó Chủ nhiệm Chính trị Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh, người trực tiếp lên đỉnh cao trao quyết định cho các cán bộ, nhân mạnh: "Việc tổ chức trao quyết định ngay trên thực địa thể hiện sự quan tâm sâu sắc, đồng hành sát sao của cấp ủy, chỉ huy đối với lực lượng trực tiếp làm nhiệm vụ gian khổ. Chúng tôi mong muốn và tin tưởng các đồng chí được bổ nhiệm sẽ tiếp tục nêu cao tinh thần trách nhiệm, giữ vững nội bộ đoàn kết, làm hạt nhân quy tụ sức mạnh tập thể để cùng đơn vị hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ tìm kiếm, quy tập hài cốt các Anh hùng liệt sĩ".

Đỉnh cao 400 Đá năm xưa từng là tọa độ lửa, chứng kiến biết bao trận đánh ác liệt và sự hy sinh anh dũng của thế hệ cha anh đi trước để bảo vệ từng tấc đất thiêng liêng của Tổ quốc. Hôm nay, trên đỉnh núi ấy không còn tiếng bom đạn nổ, nhưng một cuộc chiến âm thầm khác vẫn đang tiếp diễn - cuộc chiến với thời gian để hồi sinh những kỷ ức, trả lại tên tuổi cho những người con ưu tú của dân tộc.

Buổi lễ trao quyết định giản dị trên Đỉnh cao 400 Đá vì thế mang một ý nghĩa đặc biệt sâu sắc: Đó là sự tiếp nối mạch nguồn nghĩa tình đồng đội trong thời bình, là lời cam kết thiêng liêng của người lính hôm nay đối với những người đã ngã xuống vì bình yên của đất nước.

Bài, ảnh: THANH THỦY

CÂU CHUYỆN GIÁO DỤC

Bữa cơm tối không có điện thoại

CHIẾU xuống rất nhanh trên bản Lùng Vài nằm lưng chừng núi. Khi màn sương bắt đầu phủ mờ những mái nhà, gia đình ông Thịnh lại quây quần bên mâm cơm. Bữa tối hôm ấy có bát canh rau cải, đĩa cá suối rần và ít thịt lợn treo gác bếp. Món ăn đều do gia đình tự làm ra, nhưng không khí quanh mâm cơm lại lặng lẽ đến lạ.

Con trai ông vừa ăn vừa xem tin tức trên điện thoại. Con dâu tranh thủ trả lời tin nhắn của khách đặt mua mật ong và chè khô. Cô cháu gái đang học lớp tám đeo một bên tai nghe, mắt chăm chú xem những đoạn video ngắn. Cậu em học lớp năm cũng đặt điện thoại cạnh bát cơm, thỉnh thoảng lại bật cười vì trò chơi trên màn hình.

Chỉ có ông Thịnh ngồi chậm rãi ăn, hết nhìn người này lại nhìn người kia.

Ông hỏi cháu gái:

- Hôm nay đi học có vui không cháu?

Cô bé vẫn không rời mắt khỏi màn hình:

- Bình thường thôi ạ.

Ông quay sang hỏi cậu cháu trai:

- Bài toán hôm qua cháu làm được chưa?

Cậu bé vừa bấm điện thoại vừa đáp:

- Cháu làm rồi.

Câu chuyện dừng lại ở đó. Trong gian nhà sàn, tiếng thìa chạm bát nghe rõ hơn cả tiếng người. Mọi người ngồi gần nhau, nhưng dường như mỗi người lại đang ở một nơi rất xa.

Tối hôm sau, trước khi cả nhà ngồi vào mâm, ông Thịnh lấy một chiếc giỏ đan bằng tre, đặt lên

chiếc ghế nhỏ cạnh bếp.

- Tuy nay, ai ăn cơm thì để điện thoại vào đây - ông nói.

Con trai ông ngạc nhiên:

- Bố làm thế để làm gì? Con còn phải xem tin nhắn công việc.

Ông Thịnh từ tốn:

- Cả ngày các con đi làm, các cháu đi học, chỉ có bữa tối là được ngồi cùng nhau. Điện thoại để sau nửa giờ cũng không muộn. Người trong nhà mà không biết nhau đang vui hay buồn thì có khi còn xa cách hơn cả hai bên cách nhau một quả núi.

Nghe ông nói, mọi người miễn cưỡng đặt điện thoại vào giỏ. Bữa cơm đầu tiên không có màn hình trở nên ngưng đọng. Người lớn không biết hỏi gì, trẻ con cũng chỉ cúi xuống ăn.

Một lúc sau, ông Thịnh kể chuyện buổi sáng ông sang giúp hàng xóm sửa lại đoạn hàng rào bị trâu húc đổ. Cậu cháu trai nghe vậy liền nói:

- Hôm nay ở lớp, bạn Lữ làm hỏng hộp bút của cháu nhưng không chịu nhận lỗi.

Người bố hỏi:

- Thế con làm gì?

Cậu bé ngập ngừng rồi kể mấy hôm nay em bị một nhóm bạn trêu vì đọc tiếng phổ thông chưa rõ. Em không muốn đến lớp nhưng sợ bố mẹ mắng nên không dám nói.

Người mẹ cũng hỏi:

- Sao con không kể với mẹ?

Cậu bé nhí:

- Tối nào mẹ cũng bận nhắn tin bán hàng. Con gọi thì mẹ bảo chờ một lúc, rồi con thấy mẹ quên.

Câu nói của con khiến chị lặng người.

Cô chị thấy em đã nói ra cũng mạnh dạn kể rằng tuần tới lớp tổ chức thuyết trình. Cô bé được giao đại diện nhóm trình bày nhưng rất lo lắng, mấy đêm liền không ngủ ngon. Trước đây, bố mẹ chỉ hỏi con được bao nhiêu điểm, đã làm bài tập chưa, chứ ít khi hỏi con đang gặp khó khăn gì.

Bữa cơm hôm ấy kéo dài hơn mọi ngày. Người bố hứa sáng mai sẽ trao đổi với giáo viên chủ nhiệm của con trai. Người mẹ nhận lời cùng con gái tập thuyết trình sau khi dọn cơm. Ông Thịnh thì kể cho các cháu nghe ngày trước ông học nổi tiếng phổ thông ra sao, có lần đọc sai bị bạn cười nhưng vẫn kiên trì học từng chữ.

Từ hôm đó, chiếc giỏ tre trở thành vật quen thuộc bên mâm cơm. Trước khi ngồi xuống, ai cũng tự giác đặt điện thoại vào đó. Những câu chuyện cũng dần nhiều hơn: chuyện nương ngô vừa gieo, chuyện con đường đến trường bị trơn sau mưa, chuyện một bạn trong lớp tiến bộ hay dự định cuối tuần cả nhà cùng dọn lại vườn.

Điện thoại vẫn cần cho công việc và học tập. Nhưng trong bữa cơm, cả gia đình hiểu rằng điều quan trọng hơn là dành cho nhau một ánh mắt chăm chú, một câu hỏi ân cần và thời gian để lắng nghe.

Bởi trẻ em không chỉ cần được ăn no, mặc ấm và đến trường. Các em còn cần biết rằng mỗi khi có chuyện vui, buồn, luôn có cha mẹ và người thân sẵn sàng ngồi bên, nghe các em nói hết câu chuyện của mình.

ĐỨC QUÝ

Đào tạo nghề gắn với nhu cầu thực tế

Trong bối cảnh thị trường lao động thay đổi nhanh chóng, đào tạo nghề gắn với nhu cầu thực tế đã trở thành yêu cầu bức thiết đối với giáo dục nghề nghiệp. Tại Trường Cao đẳng Tuyên Quang, mô hình liên kết giữa nhà trường và doanh nghiệp đã tạo môi trường cho học sinh, sinh viên trau dồi kỹ năng nghề nghiệp, đồng thời bảo đảm cơ hội để học sinh, sinh viên có việc làm ngay sau khi tốt nghiệp.

Đoàn công tác Đại học Công nghiệp Hà Nội khảo sát hệ thống xưởng thực hành tại Trường Cao đẳng Tuyên Quang.

TRƯỜNG Cao đẳng Tuyên Quang hiện đang duy trì đào tạo 125 lớp ở các hệ cao đẳng, trung cấp, sơ cấp, đào tạo dưới 3 tháng và đào tạo lái xe ô tô hạng B, C với trên 3.600 học viên, học sinh, sinh viên. Mô hình "học đi đôi với hành" tiếp tục được nhà trường duy trì thực hiện trong nhiều năm qua. Đến nay, trường đã mở rộng hợp tác với hơn 80 doanh nghiệp trong và ngoài tỉnh trong đó có nhiều Tập đoàn lớn như VinGroup, ICGGroup, Bảo Sơn, Honda, Toyota, Samsung... Việc chủ động kết nối với các doanh nghiệp đã tạo điều kiện cho 100% học sinh, sinh viên được tiếp cận môi trường thực tế, được thực hành trực tiếp tại các dây chuyền sản xuất của doanh nghiệp.

Theo ông Trần Nhữ Thanh, Trưởng phòng Tuyển sinh và Hợp tác doanh nghiệp, việc đồng hành, liên kết với doanh nghiệp giúp nhà trường có cơ sở cập nhật, hoàn thiện chương trình đào tạo sát với thực tiễn, đáp ứng tốt yêu cầu của thị trường lao động. Hiện nay, 100% học sinh, sinh viên của nhà trường đều tham gia vào chuỗi liên kết với doanh nghiệp. Các doanh nghiệp không chỉ đón sinh viên đến thực tập mà còn đồng hành cùng nhà trường biên soạn, chỉnh sửa, thẩm định chương trình đào tạo và đề xuất hỗ trợ các trang thiết bị phục vụ giảng dạy. Tất cả các em học sinh, sinh viên đều có kỳ thực tập tại doanh nghiệp kéo dài

từ 3 - 5 tháng, được chi trả lương và hỗ trợ đầy đủ điều kiện ăn, ở, sinh hoạt. Đây là động lực để các em yên tâm học tập, trau dồi kiến thức, kỹ năng nghề nghiệp và sớm hòa nhập với môi trường lao động chuyên nghiệp.

Em Nguyễn Ngọc Anh Thứ, học sinh lớp Trung cấp Kinh doanh thương mại và dịch vụ K21A chia sẻ, với thời lượng học thực hành chiếm từ 60 - 70% chương trình, các em không chỉ được giảng viên truyền đạt kiến thức mà còn được "rèn nghề" trực tiếp thông qua các hoạt động thực tế. Hiện tại em đang thực tập tại Vinpearl Nha Trang. Được làm việc trong môi trường chuyên nghiệp giúp các em nhanh

chóng thạo nghề, rèn luyện tác phong phục vụ chuẩn mực và tự tin hơn sau khi ra trường.

Từ đầu năm đến nay, Trường Cao đẳng Tuyên Quang tiếp tục mở rộng hợp tác với các đối tác lớn như Đại học Công nghiệp Hà Nội, Công ty Cổ phần Thương mại Bảo Việt, Công ty Cổ phần Vinpearl... Nhờ triển khai đồng bộ các giải pháp đào tạo gắn với thực tiễn, tỷ lệ sinh viên hệ cao đẳng có việc làm ngay sau khi tốt nghiệp đạt 98%, tỷ lệ học sinh hệ trung cấp đạt từ 95 - 96% với mức lương trung bình từ 6 - 15 triệu đồng/tháng. Đặc biệt, năm 2025 trường có 18 sinh viên đi làm việc tại nước ngoài theo hợp đồng sau khi tốt nghiệp; 6 tháng đầu năm 2026 có thêm 11 sinh viên làm việc theo hợp đồng tại Hàn Quốc, Nhật Bản với mức lương trung bình từ 30 - 80 triệu đồng.

Hệ sinh thái "đào tạo - thực tập - việc làm" theo nhu cầu thị trường đang tạo chuyển biến tích cực trong nâng cao chất lượng nguồn nhân lực. Đây là nền tảng quan trọng để nâng cao sức cạnh tranh thu hút đầu tư và thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội địa phương. Ông Đỗ Xuân Trường, Hiệu trưởng Trường Cao đẳng Tuyên Quang khẳng định: "Thời gian tới, nhà trường tiếp tục đẩy mạnh liên kết với các doanh nghiệp, đổi mới chương trình học sát với thực tế. Mục tiêu cốt lõi là bảo đảm sinh viên ra trường có kỹ năng nghề vững vàng, làm được việc ngay và đáp ứng tốt nhu cầu của thị trường lao động".

Bài, ảnh: THUY LÊ

Không xóa điểm trường, không làm tăng khoảng cách đến lớp của học sinh, đó là nguyên tắc xuyên suốt trong việc sắp xếp các cơ sở giáo dục tại xã Hồ Thầu.

Gỡ nút thắt nguồn lực

HỒ Thầu là xã vùng cao, địa hình chủ yếu đồi núi, dân cư phân bố không tập trung, khoảng cách giữa các thôn và trung tâm xã tương đối xa. Toàn xã có 9 thôn, đồng bào dân tộc thiểu số chiếm trên 98% dân số. Vào mùa mưa, việc đi lại của người dân, nhất là học sinh ở các thôn xa, còn không ít khó khăn. Xã có 6 cơ sở giáo dục công lập, gồm 3 trường mầm non và 3 trường phổ thông, tổng số 64 nhóm, lớp với 1.788 học sinh. Mạng lưới trường lớp cơ bản đáp ứng nhu cầu dạy và học, song cũng bộc lộ những hạn chế: Nhiều điểm trường lẻ, quy mô giữa các trường chưa đồng đều; đội ngũ giáo viên ở một số đơn vị chưa đáp ứng định mức, trong khi việc bố trí nhân lực giữa các trường còn chưa thật sự cân đối. Cùng với đó, cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học,

Hồ Thầu sắp xếp trường học Gọn bộ máy, giữ điểm trường

Giáo viên, phụ huynh Trường Tiểu học và THCS Hồ Thầu vệ sinh trường lớp, chuẩn bị năm học mới.

hạ tầng công nghệ thông tin và tài sản công được đầu tư ở nhiều đầu mối khác nhau, dẫn đến nguồn lực còn phân tán, hiệu quả khai thác chưa cao. Trong điều kiện yêu cầu nâng cao chất lượng giáo dục ngày càng lớn, việc tổ chức lại mạng lưới trường học đặt ra yêu cầu vừa tinh gọn bộ máy quản lý, vừa sử

dụng hiệu quả hơn nguồn lực hiện có.

Từ thực tế đó, Hồ Thầu lựa chọn phương án sắp xếp theo hướng giảm đầu mối nhưng không thu hẹp mạng lưới phục vụ người học. Theo đó, ở bậc mầm non, Trường Mầm non Nam Sơn và Trường Mầm non Nậm Khòa được sáp nhập thành Trường Mầm

non Hồ Thầu, trong đó cơ sở Nam Sơn được chọn làm trường chính. Các cơ sở Hồ Thầu và Nậm Khòa được tổ chức thành phân hiệu; 6 điểm trường lẻ tại các thôn tiếp tục được duy trì. Đối với cấp phổ thông, Trường PTDTBT TH&THCS Nam Sơn và Trường PTDTBT TH&THCS Nậm Khòa được kiện toàn thành Trường PTDTBT TH&THCS Nam Sơn. Trường Tiểu học và THCS Hồ Thầu được giữ nguyên do không thuộc loại hình trường chuyên biệt. Sau sắp xếp giảm được 3 hiệu trưởng, 5 hiệu phó, đồng thời tạo thuận lợi trong điều hành, phân công, bố trí giáo viên giữa các điểm trường, phân hiệu.

Giữ điểm trường, nâng chất lượng

Điểm đáng chú ý trong phương án sắp xếp ở Hồ Thầu là các phân hiệu, điểm trường tại thôn, bản tiếp tục được duy trì, nhất là những điểm trường có vai trò đưa lớp học đến gần nơi cư trú của học sinh. Đây

cũng là yếu tố tạo sự đồng thuận trong Nhân dân.

Đồng chí Hoàng Xuân Hòa, Chủ tịch UBND xã Hồ Thầu khẳng định: Việc sắp xếp được thực hiện trên cơ sở đặc điểm địa lý, phân bố dân cư, điều kiện giao thông, quy mô học sinh và đặc thù vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Mục tiêu là bảo đảm mọi trẻ em, học sinh được tiếp cận giáo dục thuận lợi, không để điều kiện kinh tế, khoảng cách địa lý hay khó khăn trong đi lại trở thành rào cản đến trường đối với các em.

Từ cách làm này, Hồ Thầu sẽ từng bước giải bài toán hài hòa giữa yêu cầu tinh gọn tổ chức với đặc thù địa bàn vùng cao. Gọn đầu mối nhưng không thu hẹp cơ hội đến trường; sắp xếp để sử dụng nguồn lực hiệu quả hơn nhưng không làm tăng khoảng cách của học sinh - đó là điểm nhấn trong tổ chức lại mạng lưới trường học ở Hồ Thầu, tạo nền tảng nâng cao chất lượng giáo dục.

Bài, ảnh: TRỌNG ĐẠT

Lá chắn an sinh

Đưa chính sách bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế đến vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số là một trong những giải pháp quan trọng để mở rộng diện bao phủ, bảo đảm an sinh xã hội và quyền lợi chăm sóc sức khỏe cho Nhân dân. Với phương châm không để người dân đứng ngoài chính sách, ngành Bảo hiểm xã hội và các địa phương đang đổi mới cách tuyên truyền, giải thích chính sách bằng những cách dễ hiểu, thiết thực và phù hợp với đời sống của người dân.

“ĐI TỪNG NGÕ, GÕ TỪNG NHÀ”

SÁNG sớm, tại xã biên giới Lao Chải, một buổi tuyên truyền về các chính sách Bảo hiểm xã hội (BHXH) bắt đầu bằng những câu chuyện rất đời thường. Cán bộ xã, cán bộ thôn và cán bộ BHXH trò chuyện với bà con về sức khỏe, việc khám chữa bệnh, những khoản chi phí có thể phát sinh khi không may ốm đau. Từ đó, câu chuyện về bảo hiểm xã hội được giải thích bằng những cách gần gũi, dễ hiểu nhất. Không dùng những thuật ngữ chính sách khó tiếp cận, cán bộ tuyên truyền tập trung giải thích cho người dân những điều thiết thực.

Chị Giảng Thị Thảo, thôn Bàn Phùng, xã Lao Chải cho biết: Qua những lần được cán bộ trực tiếp tư vấn, tôi hiểu rõ hơn về quyền lợi khi tham gia BHXH, BHYT và những lợi ích đối với gia đình khi chẳng may có người mắc bệnh. Từ đó cũng yên tâm hơn rất nhiều.

Tại BHXH cơ sở Chiêm Hóa, xác định đây là địa bàn có đa số người dân là đồng bào dân tộc thiểu số, việc đưa chính sách đến với người dân gặp nhiều khó khăn do dân cư phân tán, địa hình chia cắt; một bộ phận người dân nhận thức về chính sách an sinh xã hội còn hạn chế, thu nhập của nhiều gia đình chưa ổn định. Đơn vị đã có nhiều hoạt động sáng tạo để nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền như:

BHXH cơ sở Hà Giang và Công an xã Lao Chải phối hợp tuyên truyền chính sách BHXH, BHYT; hỗ trợ người dân cập nhật, tích hợp thông tin thẻ BHYT trên ứng dụng VNeID.

Đưa tuyên truyền viên là người bản địa xuống địa phương để tuyên truyền; sử dụng hình ảnh minh họa; thông tin qua loa phát thanh phù hợp đến tận các thôn, tổ dân phố.

Theo đồng chí Triệu Văn Toàn, Phó Giám đốc BHXH cơ sở Chiêm Hóa cho biết: Để chính sách BHYT, BHXH đến gần hơn với người dân, chúng tôi luôn chủ động tìm đến người dân. Từ các cuộc họp thôn, bản, những buổi sinh hoạt cộng đồng đến tuyên truyền nhóm nhỏ. Năng lực của đội ngũ cán bộ cũng được chú trọng để đảm bảo giúp người dân hiểu chính sách và tạo sự gần gũi, tin tưởng.

Từ những quy định trên giấy được chuyển thành những câu chuyện gần gũi với cuộc sống, sức khỏe và kinh tế của từng gia đình.

TĂNG CƯỜNG TUYÊN TRUYỀN THÔNG

Tính đến ngày 28/7, toàn tỉnh có trên 29.600 người tham gia BHXH tự nguyện; đạt 75,54% kế hoạch; 22.232 người tham gia BHYT hộ gia đình, đạt 72,12% kế hoạch. Thực tế, việc đưa chính sách BHXH, BHYT đến gần người dân đang được ngành Bảo hiểm xã hội tỉnh Tuyên Quang triển khai bằng nhiều hình thức, mang lại hiệu quả cao.

Trong 7 tháng đầu năm, BHXH tỉnh đã phối hợp tổ chức 74 hội nghị tuyên truyền khách hàng, 2.297 hội nghị tuyên truyền nhóm nhỏ và 31 đợt ra quân tuyên truyền, vận động người dân tham gia BHXH tự nguyện, BHYT hộ gia đình; tổ chức Ngày hội tuyên truyền, tư vấn, giải đáp chính sách BHXH, BHYT tại Bệnh viện Đa khoa Phương Bắc. Tại cơ sở, BHXH các đơn vị cũng chủ động tham mưu cấp ủy, chính quyền địa phương phối hợp tổ chức các hoạt động hưởng ứng như: Ngày hội tuyên truyền, 4 hội nghị với 396 người tham dự; 260 cuộc tuyên truyền nhóm

nhỏ, tư vấn trực tiếp cho 1.560 lượt người; xây dựng 7 điểm truyền thông cộng đồng, gian hàng tư vấn với khoảng 350 lượt người được tư vấn trực tiếp. Riêng trong tháng 7, toàn tỉnh tổ chức 58 hội nghị với 3.436 người tham dự và 766 cuộc tuyên truyền nhóm nhỏ, trực tiếp đến từng hộ gia đình, với hơn 3.137 lượt người được tuyên truyền.

Công tác tuyên truyền cũng được mở rộng trên môi trường số. Riêng trong tháng 7, BHXH tỉnh đã đăng tải 29 tin, bài, infographic trên Cổng Thông tin điện tử của đơn vị; 886 tin, bài, video, infographic trên Fanpage và Zalo OA của BHXH tỉnh và BHXH cơ sở. Fanpage BHXH tỉnh đạt hơn 1 triệu lượt xem, hơn 56.000 lượt tương tác; hệ thống loa truyền thanh cơ sở duy trì 714 lượt phát thanh.

Thực tế, trong bối cảnh hiện nay, bên cạnh tuyên truyền trực tiếp tại cơ sở, việc đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, mạng xã hội, hệ thống truyền thanh cũng giúp thông tin về BHXH, BHYT được truyền tải nhanh chóng, thường xuyên và rộng khắp hơn. Mục tiêu cuối cùng là giúp người dân hiểu đúng, hiểu đủ về quyền lợi, trách nhiệm khi tham gia BHXH, BHYT, từ đó chủ động lựa chọn và duy trì tham gia. Mỗi cuộc gặp, mỗi lời giải thích, mỗi lần tuyên truyền là cách dựng thêm một “tấm lá chắn” an sinh, để khi ốm đau, người dân có thêm điểm tựa về tài chính và y tế; để mục tiêu bao phủ bảo hiểm toàn dân không chỉ nằm trên những con số, mà hiện diện trong cuộc sống của từng thôn, bản, từng gia đình.

Bài, ảnh: MY LY

THUỐC NAM VƯỜN NHÀ

Cỏ màn trâu - dược liệu tốt cho sức khỏe

CỎ màn trâu là loại cây ưa sáng, ưa ẩm. Cây mọc ở khắp nơi, thường mọc thành đám. Cây cao từ 30 - 50 cm; lá cây hình dải nhọn mọc so le, phiến lá mềm nhẵn và bề mặt mỏng có lông, lá cây xếp thành hai dãy cách nhau; hoa mọc thành bông gồm nhiều nhánh xếp đầu cành giống như hình đuôi nhím hoặc hình lông chim, thường ra hoa và kết quả vào khoảng tháng 5 đến tháng 7 hàng năm.

Trong y học cỏ màn trâu là dược liệu có tính mát, vị ngọt, hơi đắng và có công dụng hành huyết, bổ huyết, giải độc, lợi tiểu, mát gan. Dưới đây là một số bài thuốc về cỏ màn trâu:

Bài thuốc chữa tăng huyết áp: Dùng 500g cây cỏ màn trâu rửa sạch, giã nát và thêm một bát nước sôi để nguội vào, lọc lấy nước thuốc cốt và thêm một ít đường vào uống. Dùng bài thuốc 2 lần mỗi ngày vào buổi sáng và chiều.

Bài thuốc chữa sốt cao: Dùng 120g cây cỏ

màn trâu tươi, thêm 600 ml nước vào sắc đến khi còn 400 ml thể tích thuốc thì ngưng. Nước thuốc thu được thêm một ít muối và chia làm nhiều lần uống trong 12 giờ.

Bài thuốc chữa viêm da, vàng da: Dùng 60g cỏ màn trâu tươi và 30g sơn chỉ ma. Đem sắc hỗn hợp dược liệu trong một thể tích nước phù hợp. Nước thuốc thu được chia thành các lần uống trong ngày.

Bài thuốc chữa viêm tinh hoàn: Dùng 60g cỏ màn trâu và 10 cái củi vôi. Đem sắc hỗn hợp dược liệu trong một thể tích nước phù hợp. Nước thuốc thu được chia thành các lần uống trong ngày.

Bài thuốc chữa tiểu tiện vàng ít, người mất ngủ, sốt nóng: Dùng 16g cỏ màn trâu và 16g cỏ tranh sắc với nước. Nước thuốc thu được chia làm nhiều lần uống trong ngày.

Bài thuốc phòng viêm màng não truyền nhiễm: Dùng 30g cỏ màn trâu sắc uống trong

Cỏ màn trâu mọc tự nhiên.

ngày. Dùng bài thuốc liên tục trong 3 ngày, sau đó nghỉ 10 ngày và lại tiếp tục uống thêm 3 ngày nữa.

Bài thuốc giúp thanh nhiệt, giải độc, an thai: Dùng 8g mỗi loại dược liệu gồm cỏ tranh, cỏ mực, rau má, kê đầu ngựa, cam thảo đất, màn trâu, 2g gừng tươi, 4g củ sả và 4g vỏ quýt. Hỗn hợp dược liệu được sắc với nước và dùng uống trong ngày.

QUỖNH HƯƠNG

Chiếu phim miễn phí tại Tân Trào

HƯỞNG tới kỷ niệm 81 năm Cách mạng Tháng Tám thành công (19/8/1945 - 19/8/2026) và Quốc khánh nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2/9/1945 - 2/9/2026), Bảo tàng ATK Tân Trào tổ chức chương trình chiếu phim cách mạng miễn phí phục vụ Nhân dân và du khách.

Chương trình diễn ra trong hai ngày, từ 15 đến 16-8-2026, tại Phòng chiếu phim Bảo tàng ATK Tân Trào, thuộc Khu di tích Quốc gia đặc biệt Tân Trào, xã Tân Trào. Khách sẽ được thưởng thức 8 tác phẩm điện ảnh xuất sắc, giàu giá trị lịch sử và nghệ thuật của điện ảnh Việt Nam, bao gồm: Nhà tiên tri; Mùi cỏ cháy; Hà Nội 12 ngày đêm; Đường xuyên rừng; Những người viết huyền thoại; Đào, phở và Piano; Thấu Chín ở Xiêm; Hà Nội mùa đông năm 1946.

Các bộ phim không chỉ mang đến những thước phim chân thực, xúc động về giai đoạn chiến đấu gian khổ nhưng vô cùng hào hùng của dân tộc, mà còn tái hiện hình tượng những con người đã cống hiến, hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc.

Chương trình là hoạt động văn hóa ý nghĩa nằm trong khuôn khổ Lễ hội Tân Trào "Tết Độc lập" năm 2026. Qua đó, góp phần giáo dục truyền thống yêu nước, khơi dậy niềm tự hào dân tộc và giúp thế hệ hôm nay thêm trân trọng, giữ gìn giá trị của hòa bình. Đây cũng là điểm đến văn hóa hấp dẫn dành cho du khách về thăm "Thủ đô Khu Giải phóng, Thủ đô Kháng chiến" trong dịp tháng Tám này.

THANH TÙNG

Ước mơ làm bác sĩ (TIẾP THEO TRANG 1)

VƯỢT lên hoàn cảnh khó khăn, em Hoàng Thị Lý, dân tộc Tày, học sinh lớp 12B, Trường Phổ thông Dân tộc nội trú THPT tỉnh đã thi đỗ vào Trường Đại học Y Thái Bình. Bằng thành tích học tập ấn tượng cùng tinh thần tự lập vượt khó của em là câu chuyện đẹp, truyền cảm hứng mạnh mẽ về khát vọng vươn lên chinh phục chặng đường tri thức.

Sinh ra và lớn ra tại thôn Nà Thái, xã Thượng Nông, cuộc sống của gia đình em Hoàng Thị Lý gặp rất nhiều khó khăn thiếu thốn. Bố em làm lao động tự do, mẹ em làm ruộng nên thu nhập của cả nhà luôn bấp bênh. Thấy hiểu những khó khăn của bố mẹ nên từ nhỏ Lý đã luôn cố gắng chăm ngoan, học giỏi.

Sống xa nhà, tự lập từ sớm dưới mái Trường Phổ thông Dân tộc nội trú THPT tỉnh, Lý luôn thể hiện tinh thần tự giác cao độ. Suốt 12 năm ngồi trên ghế nhà trường, em liên tục giữ vững danh hiệu học sinh tiến tiến và học sinh giỏi. Đặc biệt, em còn khẳng định năng lực vượt trội khi hai năm liền, lớp 11 và lớp 12, xuất sắc đoạt giải Ba tại Kỳ thi chọn học sinh giỏi cấp tỉnh. Nhờ thái độ học tập nghiêm túc và sự nỗ lực vượt bậc, tại Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2026, Lý đã đạt kết quả cao và chính thức trúng tuyển vào Trường Đại học Y Thái Bình với tổng số 26,38 điểm.

Ấn tượng về cô học trò nhỏ không chỉ nằm ở bảng điểm rực rỡ mà còn ở sự năng nổ,

trách nhiệm. Nhận xét về người học trò của mình, cô giáo Nguyễn Thị Thu Phương, Chủ nhiệm lớp 12B cho biết, em Hoàng Thị Lý là một học sinh giỏi toàn diện, luôn biết vươn lên trong học tập và cuộc sống. Em luôn tích cực và đi đầu khi tham gia các phong trào do lớp, Đoàn trường và nhà trường phát động, luôn sẵn sàng hỗ trợ các bạn trong lớp cùng học tập.

Cánh cửa đại học mở ra mang theo niềm vui vô bờ nhưng cũng chứa đựng không ít trăn trở đối với cô tân sinh viên nghèo. Phía trước Lý là chặng đường dài với chi phí sinh hoạt, học tập không nhỏ đối với một gia đình thuộc diện hộ nghèo. Tuy nhiên, ánh mắt của em vẫn ánh lên niềm tin và sự quyết tâm mạnh mẽ. Lý chia sẻ, khi bước chân vào môi trường mới, em sẽ cố gắng hết mình trong học tập, đồng thời tranh thủ thời gian đi làm thêm để tự trang trải cuộc sống, giảm bớt gánh nặng trên vai cha mẹ.

Trở thành một bác sĩ giỏi để chữa bệnh cho người dân lao động nghèo là ước mơ cháy bỏng giúp Hoàng Thị Lý vượt qua mọi khó khăn trước mắt. Sự nỗ lực không ngừng nghỉ của cô học trò vùng cao chính là minh chứng rõ nét nhất cho sức mạnh của khát vọng và tinh thần hiếu học. Chặng đường phía trước dù còn lắm gian nan, nhưng với nghị lực vững vàng, tin rằng em sẽ tiếp tục gạt hải thành công để hiện thực hóa ước mơ của mình.

HỒNG HẠNH

CAO NGUYỄN ĐÁ

Sợi lanh trên miền đá

TRÊN Cao nguyên đá Đồng Văn, đá có mặt ở khắp nơi: trên núi, dưới nền nhà, bên lối đi, quanh những thửa nương nhỏ bám vào sườn dốc. Vậy mà trong không gian tưởng như chỉ toàn đá xám ấy, cây lanh vẫn âm thầm mọc lên, mảnh mai nhưng bền bỉ, như chính sức sống của đồng bào Mông nơi cực Bắc.

Lanh thường được trồng cùng mùa với ngô. Sau những ngày gieo hạt, người dân kiên nhẫn chờ cây lớn lên qua nắng gió. Khi thân lanh đủ cao, phụ nữ Mông ra nương thu hoạch, bó từng nắm, phơi trước hiên nhà hoặc ven hàng rào đá. Ở nhiều bản làng, chỉ cần nhìn những bó lanh được phơi ngay ngắn cũng có thể cảm nhận được sự chăm chỉ, khéo léo của người phụ nữ trong mỗi gia đình.

Từ cây lanh ngoài nương đến tấm vải mặc trên người là cả một hành trình dài. Lanh được tước vỏ, giã, nổi sợi, luộc, phơi, dệt, nhuộm chàm, vẽ sáp ong. Mỗi công đoạn đều cần đôi tay kiên trì và con mắt tinh tế. Có khi để hoàn thiện một tấm vải, người phụ nữ phải lặp đi lặp lại nhiều việc trong nhiều ngày, nhiều tháng. Sợi lanh vì thế vào dệt nên áo váy, vừa đẹp nên nét người, dệt nên sự nhàn nhai của đời sống vùng cao.

Với người Mông, cây lanh gắn với cội nguồn và phong tục. Trong nếp nghĩ dân gian, lanh là loài cây mang dấu hiệu tốt người, nhắc con cháu nhớ về tổ tiên. Người phụ nữ Mông lớn lên cùng cây lanh, học cách tước sợi, se sợi, dệt vải từ mẹ, từ bà. Cứ thế, tri thức dân gian được truyền qua từng mùa nương, từng khung cửi, từng hoa văn mềm mại trên nền chàm thẫm.

Ngày nay, những sản phẩm từ lanh như khăn, túi, trang phục truyền thống được nhiều du khách yêu thích. Cây lanh bước ra khỏi nương đá, theo chân người dân đến chợ phiên, đến các điểm du lịch, trở thành một sản phẩm văn hóa đặc trưng của miền đá. Nhưng đẹp nhất vẫn là khi lanh còn nằm trong nhịp sống thường ngày: trước hiên nhà trình tường, bên hàng rào đá, trong tiếng khung cửi nhỏ vang lên giữa chiều cao nguyên.

Có lẽ bởi vậy, nhắc đến Cao nguyên đá Đồng Văn, người ta không chỉ nhớ đá tai mèo, dốc núi hay mùa hoa tam giác mạch. Người ta còn nhớ những sợi lanh trắng bên, mềm mà dai, lặng lẽ nối quá khứ với hiện tại. Trên miền đá khắc nghiệt ấy, cây lanh đã kể một câu chuyện rất riêng: câu chuyện về bàn tay, về bản sắc và về sức sống bền bỉ của con người.

QUÝ ANH

CHUYỆN ĐỜI THƯỜNG

Chiếc áo mưa trên đỉnh đèo

BUỔI chiều, mây kéo xuống rất nhanh trên đèo Mã Pì Lèng. Con đường uốn quanh sườn núi vừa cao nắng đã loang loáng nước. Những du khách đi xe máy vội tìm chỗ trú, người kéo khóa áo, người cuống quýt lấy áo mưa từ ba lô. Bên mép đường, một đôi vợ chồng trẻ đứng xe. Họ đi từ miền Nam ra, lần đầu đặt chân đến Cao nguyên đá. Chiếc áo mưa mang theo đã rách từ đoạn dốc trước, còn trời mỗi lúc một nặng hạt. Người chồng loay hoay dùng túi nilon che máy ảnh, người vợ co ro đứng sát vào vách đá. Chặng đường phía trước vẫn còn dài, quay lại cũng chẳng biết trú mưa ở đâu.

Một người đàn ông người Mông đi xe máy ngang qua chợt dừng lại. Phía sau xe là chiếc giũ đựng mấy bó cỏ còn ướt sũng. Anh nhìn hai vị khách rồi hỏi bằng tiếng phổ thông của thật sự: "Không có áo mưa à?". Người chồng cười, chỉ vào chiếc áo đã rách. Người đàn ông không nói thêm. Anh mở cốp xe, lấy ra chiếc áo mưa màu xanh còn gấp gọn, đưa cho họ: "Mặc đi. Trời còn mưa lâu đấy". Vị khách ngần ngại, hỏi anh lấy gì để mặc. Người đàn ông chỉ cười, kéo chiếc áo khoác cũ sát vào người rồi bảo nhà mình ở gần đây, qua thêm mấy khúc cua là tới.

Mưa nặng hạt hơn. Hai vợ chồng mặc chung chiếc áo mưa, cảm ơn rồi rời. Người đàn ông Mông đã nỗ lực, chiếc xe nhỏ nhanh chóng khuất sau màn mưa và những khúc cua quanh sườn núi. Trên đường về nơi nghỉ, người vợ cứ nhắc mãi chuyện vừa xảy ra. Giữa một nơi hoàn toàn xa lạ, trong lúc cả hai đang lúng túng, một người không quen biết đã dừng xe, để lại chiếc áo mưa duy nhất rồi lặng lẽ đi tiếp.

Hôm sau, đôi vợ chồng quay lại đoạn đường cũ với hy vọng gặp người đã giúp mình. Họ hỏi mấy người bán hàng ven đường, kể lại chuyện chiều hôm trước. Không ai biết chính xác đó là ai. Một bà cụ ngồi bên bếp ngô nghe xong chỉ cười: "Người trên này vẫn thế thôi". Câu nói ngắn gọn khiến hai vị khách nhìn nhau. Chiếc áo mưa màu xanh sau đó được họ gấp cẩn thận, đặt vào ba lô. Họ bảo sẽ mang về nhà như một kỷ niệm của chuyến đi qua Mã Pì Lèng.

Có lẽ người đàn ông người Mông hôm ấy cũng chẳng nhớ lâu về việc mình đã làm. Với anh, đó chỉ là chuyện gặp người đi đường mặc mưa thì đưa cho một chiếc áo. Nhưng với hai vị khách phương xa, giữa mây gió Mã Pì Lèng, chiếc áo mưa bình thường ấy đã trở thành một món quà khó quên. Bởi trong mỗi hành trình, đôi khi thứ làm người ta nhớ nhất không chỉ là cảnh đẹp đã đi qua, mà còn là lòng tốt bất ngờ của một người xa lạ.

HOÀNG ANH

THỊ TRƯỜNG

Đa dạng thị trường đồ dùng học tập

Đa dạng đồ dùng học tập trưng thêm năm học mới tại Siêu thị Sách Tuyên Quang.

CHỈ còn ít tuần nữa là năm học mới bắt đầu, thị trường đồ dùng học tập trên địa bàn tỉnh Tuyên Quang đã bước vào mùa mua sắm sôi động nhất trong năm. Từ các nhà sách, siêu thị, cửa hàng văn phòng phẩm đến từng nhà nhiều chương trình ưu đãi, đáp ứng nhu cầu ngày càng đa dạng của phụ huynh và học sinh.

Theo các chủ cửa hàng, năm nay nguồn hàng khá dồi dào, đến từ nhiều thương hiệu trong nước và nhập khẩu. Bên cạnh các sản phẩm truyền thống, nhiều dòng đồ dùng học tập thân thiện với môi trường như bút tái chế, vở giấy thân thiện, bình nước, hộp đựng thức ăn sử dụng nhựa lần cũng được người tiêu dùng quan tâm hơn. Điều này cho thấy xu hướng tiêu dùng đang chuyển từ chỉ chú trọng mẫu mã sang ưu tiên chất lượng, độ an toàn và tính bền vững.

Không chỉ đa dạng về chủng loại, giá cả các mặt hàng cũng trải rộng, phù hợp với nhiều nhóm khách hàng. Một cuốn vở học sinh có giá từ 8.000 đến 20.000 đồng; bút viết từ vài nghìn đồng đến hàng chục nghìn đồng mỗi chiếc; ba lô, cặp sách dao động từ vài trăm nghìn đến hơn một triệu đồng tùy thương hiệu và chất liệu. Các cửa hàng đều chủ động nhập nhiều phân khúc sản phẩm để đáp ứng nhu cầu của từng gia đình.

Các chuyên gia khuyến cáo phụ huynh nên ưu tiên những mặt hàng có nguồn gốc xuất xứ rõ ràng, đạt tiêu chuẩn chất lượng, đặc biệt là các sản phẩm tiếp xúc trực tiếp với trẻ như bút màu, đất nặn, keo dán, hộp đựng thực phẩm. Không nên chạy theo những sản phẩm giá rẻ, không rõ nguồn gốc vì tiềm ẩn nguy cơ ảnh hưởng đến sức khỏe và chất lượng sử dụng. Bên cạnh đó, việc mua sắm cũng cần hướng tới sự tiết kiệm, tránh tâm lý chạy theo mẫu mã hoặc thương hiệu đắt tiền.

Nổi bật trong năm học này, UBND tỉnh đã ban hành quy định về danh mục trang cấp học phẩm và đồ dùng học tập cho học sinh các trường phổ thông nội trú tại các xã biên giới, điều kiện học tập của học sinh vùng khó khăn tiếp tục được quan tâm, góp phần bảo đảm cơ hội học tập bình đẳng cho các em.

HỒNG HẠNH

Quốc tế

Espérance A.C.T.I hoạt động nhân đạo và hỗ trợ phát triển bền vững

Espérance

A.C.T.I (Associazione ACTI Espérance) là một tổ chức phi chính phủ của Thụy Sĩ chuyên thực hiện các hoạt động nhân đạo và hỗ trợ phát triển bền vững. Nguồn vốn hoạt động của tổ chức được gây quỹ trực tiếp từ Thụy Sĩ. Các tình nguyện viên và cộng tác viên của tổ chức thường xuyên đến Đông Nam Á để khảo sát thực tế, xác định ưu tiên và giám sát việc triển khai dự án. Tại Việt Nam, Espérance A.C.T.I tập trung nguồn lực vào ba lĩnh vực cốt lõi: Giáo dục, Nước sạch vệ sinh và Cơ sở hạ tầng nông thôn, chủ yếu tại đồng bằng sông Cửu Long và một số vùng miền núi khó khăn.

Về phát triển Giáo dục Mầm non & Tiểu học, tổ chức ưu tiên xây dựng các phòng học kiên cố cho trẻ em vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới nhằm nâng cao cơ sở vật chất học tập.

Về Nước sạch & Vệ sinh môi trường, tổ chức đã tài trợ nhiều hệ thống xử lý và lưu trữ nước sạch nhằm giải quyết tình trạng thiếu nước ngọt sinh hoạt trong mùa khô và hạn hán.

Espérance A.C.T.I cũng tài trợ kinh phí xây dựng hạ tầng giao thông nông thôn như xây

Espérance A.C.T.I luôn phối hợp chặt chẽ với chính quyền và Liên hiệp các tổ chức hữu nghị tại các địa phương của Việt Nam.

Espérance A.C.T.I chuyên thực hiện các hoạt động nhân đạo và hỗ trợ phát triển bền vững.

dựng cầu bê tông thay thế cầu khỉ, giúp người dân đi lại an toàn và giao thương thuận lợi, hỗ trợ các địa phương hoàn thành tiêu chí xây dựng nông thôn mới.

Bên cạnh các công trình hạ tầng cứng, tổ chức phối hợp cùng Liên hiệp các tổ chức hữu nghị địa phương để thực hiện các chương trình ngắn hạn như:

xây dựng nhà tình thương cho hộ đặc biệt khó khăn, tổ chức các đợt khám bệnh và cấp phát thuốc miễn phí.

Sự đóng góp của Espérance A.C.T.I tại Việt Nam không chỉ dừng lại ở những khoản hỗ trợ tài chính đơn thuần, mà mang tính chiến lược lâu dài hướng tới phát triển bền vững. Triết lý hoạt động của tổ chức dựa trên tinh thần tôn trọng văn hóa bản địa, đề cao tính tự chủ của cộng đồng hưởng lợi.

Tổ chức không áp đặt mô hình có sẵn từ châu Âu mà luôn thực hiện quy trình khảo sát thực tế nghiêm ngặt. Các tình nguyện viên Thụy Sĩ trực tiếp đến từng thôn bản để lắng

nghe tâm tư, nguyện vọng của người dân. Nhờ vậy, mỗi dự án khi hoàn thành đều đáp ứng chính xác nhu cầu cấp bách nhất của địa phương, đảm bảo tính ứng dụng cao và hiệu quả sử dụng lâu dài.

Những đóng góp của tổ chức đã mang lại những thay đổi căn bản cho cuộc sống của người dân tại các vùng dự án.

Một trong những yếu tố làm nên thành công của Espérance A.C.T.I chính là mô hình phối hợp chặt chẽ với chính quyền địa phương và Liên hiệp các tổ chức hữu nghị tại các tỉnh thành. Sự minh bạch trong quản lý tài chính và tinh thần trách nhiệm cao trong giám sát thi công đã tạo dựng niềm tin vững chắc với các đối tác Việt Nam.

Bên cạnh đó, các dự án luôn có sự tham gia đối ứng bằng ngày công lao động của chính người dân địa phương. Mô hình này không chỉ giúp tối ưu hóa chi phí mà còn khơi dậy lòng tự hào, nâng cao ý thức gìn giữ, bảo quản công trình công cộng của cộng đồng sau khi bàn giao.

MINH AN

MỌI MIỀN ĐẤT NƯỚC

THANH HÓA

Thị điểm liên thông, khai thác dữ liệu đất đai

THỜI gian qua các cơ quan chức năng ở Thanh Hóa nỗ lực hoàn thiện hồ sơ, số hóa, làm sạch dữ liệu đất đai, tiến tới chuẩn hóa, kết nối với hệ thống quốc gia, bảo đảm dữ liệu chính xác, cập nhật, dùng chung.

Đến ngày 30/7, tỉnh Thanh Hóa đã làm giàu, làm sạch 1.235.905 thửa đất, chiếm tỷ lệ hơn 88,6% trong tổng số 1.394.334 thửa đất.

Trước yêu cầu cao hơn về chuẩn hóa, làm sạch và đồng bộ dữ liệu của Bộ Nông nghiệp và Môi trường, Thanh Hóa tiếp tục rà soát, hoàn thiện. Đến ngày 8/8, toàn tỉnh có 711.996 thửa đất đáp ứng

tiêu chí "đúng - đủ - sạch - sống" thuộc Nhóm 1.

Theo cơ quan chuyên môn, bình quân mỗi ngày toàn tỉnh Thanh Hóa phát sinh gần 3.000 hồ sơ trên lĩnh vực đất đai cần giải quyết. Ủy ban nhân dân tỉnh Thanh Hóa đã chủ động đề xuất Bộ Công an, Bộ Nông nghiệp và Môi trường, Bộ Tư pháp cho thí điểm "Giải pháp cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu tài sản gắn liền với đất điện tử trên VNelD".

Theo đề xuất, Giấy chứng nhận điện tử có thể được xây dựng trên cơ sở xác thực đa tầng, kết hợp chữ ký số, mã định danh, mã QR và truy

xuất dữ liệu gốc. Dữ liệu có cấu trúc còn tạo điều kiện để kiểm tra tính hợp lệ, đối chiếu với cơ sở dữ liệu đất đai và từng bước phục vụ công chứng, ngân hàng, thuế, tòa án, v.v...

Được Cục Chuyển đổi số, Bộ Nông nghiệp và Môi trường thống nhất; Sở Nông nghiệp và Môi trường Thanh Hóa đã trực tiếp làm việc với các cơ quan Trung ương để được hướng dẫn quy trình kỹ thuật.

Xã An Nông ở tỉnh Thanh Hóa được lựa chọn triển khai thí điểm và đã đồng bộ thành công 32.414 thửa đất lên VNLS; trong đó 6.416 thửa đất được đồng bộ với Cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư của Bộ Công an, làm tiền đề tích hợp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất lên VNelD.

Tiến phong thí điểm tích hợp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất lên VNelD, chuyển từ "xây dựng dữ liệu" sang "khai thác dữ liệu", cũng từ tháng 7 năm nay Thanh Hóa thí điểm tiếp nhận, xử lý trực tuyến 5 thủ tục đăng ký biện pháp bảo đảm; tăng cường khai thác, tái sử dụng dữ liệu số, dữ liệu đã được số hóa và chia sẻ từ các cơ sở dữ liệu của cơ quan nhà nước, phục vụ giải quyết thủ tục hành chính.

Cán bộ, nhân viên Trung tâm Phục vụ hành chính công phường Trúc Lâm (Thanh Hóa) tiếp nhận, giải quyết hồ sơ hành chính cho công dân.

LÀO CAI

Hỗ trợ cấp bách đối với người dân phải di dời khẩn cấp khỏi vùng thiên tai

Lãnh đạo Ủy ban nhân dân xã Cốc San (Lào Cai) kiểm tra công tác khắc phục hậu quả thiên tai.

NHÀM kịp thời hỗ trợ người dân phải sơ tán, di dời khẩn cấp khỏi vùng thiên tai, ngày 5/8, Ủy ban nhân dân tỉnh Lào Cai ban hành Quyết định số 2717/QĐ-UBND quy định mức hỗ trợ cấp bách đối với người dân trên địa bàn.

Theo quyết định, những hộ gia đình, cá nhân phải di dời khẩn cấp ra khỏi vùng thiên tai do cấp có thẩm quyền phê duyệt được hỗ trợ 250.000 đồng/người/ngày. Thời gian hỗ trợ được tính trong thời gian người dân phải sơ tán, di dời khẩn cấp; kinh phí do ngân sách cấp tỉnh bảo đảm.

Trường hợp một đối tượng đồng thời được hưởng nhiều chính sách hỗ trợ có

cùng nội dung từ ngân sách nhà nước thì chỉ được hưởng một chính sách có mức hỗ trợ cao nhất.

Ủy ban nhân dân tỉnh giao Sở Tài chính, Sở Nông nghiệp và Môi trường theo chức năng, nhiệm vụ hướng dẫn, kiểm tra việc thực hiện. Ủy ban nhân dân các xã, phường trong vùng thiên tai có trách nhiệm tổ chức triển khai chính sách bảo đảm đúng đối tượng, đúng chế độ, kịp thời, công khai, minh bạch; đồng thời tổng hợp nhu cầu kinh phí, danh sách người dân phải di dời khẩn cấp để báo cáo cấp có thẩm quyền phê duyệt.

NGUYỄN HẰNG
(Tổng hợp)